МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года | Аўторак, 24 мая 1994 года | № 53 (10753) | Цана 100 руб.

НАПЕРАД! ДЗЕ БЫЛІ ЎЖО...

У мінулую пятніцу на базе гаспадарак Капыльскага раёна адбыўся абласны семінар з удзелам старшынь райвыканкомаў, начальнікаў райсельгасхарчаў, кіраўнікоў абласных службаў, на якім разглядаліся вынікі работы жывёлагадоўчай галіны за чатыры месяцы.

А яны, скажам прама, нездавальняючыя. Быццам бы нейкія зрухі да лепшага наметіліся, ёсць некаторая прыбаўка ў вытворчасці малака і мяса, усё ж карэннага пералому не адбылося. Даводзіцца канстатаваць, што тыя паказчыкі, якія былі 4—5 гадоў назад, трэба яшчэ нагнаць і нагнаць. У дакладзе намесніка старшыні аблсельгасхарча К.Б.Цыплякова прыводзілася шмат лічбаў і фактаў у пацвярджэнне гэтага. Калі ў 1990 годзе за чатыры месяцы ў вобласці было атрымана 408 тысяч тон малака, то сёлета толькі 197, праўда, гэта на 11 тысяч тон больш леташняга. А вось у гаспадарках Бярэзінскага, Клецкага, Старадарожскага раёнаў працягваўся спад.

Раней значную падтрымку малочнай галіне аказвалі падсобныя сялянскія гаспадаркі. Чатыры гады назад у насельніцтва было закуплена 55 тысяч тон малака за тыя ж чатыры месяцы, цяпер — усяго 9 тысяч тон /летась — 23 тысячы/. Склалася такая сітуацыя, што прадукт няма каму своечасова забіраць, вяскоўцы вымушаны скормліваць яго свінням. Хаця пры жаданні і ў гэтай энергетычнай «бяскорміцы» можна наладзіць закуп. Старадарожскі малаказавод, напрыклад, сам збірае малако ў бліжэйшых вёсках. За 15 дзён красавіка прывёз яго 90 тон /для параўнання: у Вілейскім раёне гэтая лічба за 4 месяцы склала 9 тон/.

І дакладчык, і выступаўшыя старшыні Капыльскага, Пухавіцкага, Валожынскага райвыканкомаў У.В.Сасноўскі, І.І.Траццякоў, В.І.Малішэўскі, начальнікі Нясвіжскага і Бярэзінскага райсельгасхарчаў Л.Ф.Крупец, М.П.Баранаў, старшыня аблсельгасхарча А.М.Жук звярталі ўвагу на слабую арганізацыю работы кадраў, недысцыплінаванасць, неабгрунтаванасць некаторых захадаў пад выглядам «самастойнасці ў прыняцці рашэнняў». Так, на сёння ў гаспадарках вобласці засталося 351,8 тысячы кароў, а чатыры гады назад было іх 412 тысяч. Дык адкуль жа быць таму малаку і ялавічыне? А ў Вілейскім і Лагойскім раёнах сёлета скарацілі дойны статак адпаведна на 800 і 600 галоў.

Пад флагам рынкавых адносін згортваецца племянная работа /закрыта 11 малочных лабараторый/. Разам з пагаршэннем рацыёнаў кармлення пагаршаецца і прадуктыўнасць кароў.

У свой час шмат увагі ўдзялялася спецыялізацыі ў жывёлагадоўлі, асабліва ў яе мясным цэху. Але і гэтая аб"ектыўна добрая справа пакрысе прыходзіць у заняпад. Калі за чатыры месяцы прыбаўка ў вытворчасці ялавічыны ў параўнанні з адпаведным леташнім перыядам склала 14 працэнтаў, то на комплексах толькі 4. Таму і скарацілі за тры гады вытворчасць ялавічыны напалавіну, прывагі буйной рагатай жывёлы на адкорме «давялі» да 358 грамаў у суткі /у Валожынскім раёне і таго менш — 250 грамаў/, сярэднездатачная вага адной галавы ўпала з 420 кілаграмаў да 354 /у Уздзенскім раёне — да 332/. Яшчэ ў 1990 годзе на спецыялізаваных комплексах атрымлівалі 28 працэнтаў ялавічыны, можна ж — да 45. У Барысаўскім, Бярэзінскім, Маладзечанскім, Мядзельскім, Слуцкім раёнах вытворчасць на іх упала да 10 да 3 працэнтаў у агульным аб"ёме вытворчасці ялавічыны.

Каб быць нам з вяндлінай, добрымі каўбасамі ды іншымі далікатэсамі, у структуры мяснога балансу патрэбна мець 30—35 працэнтаў свініны. А яе сёння менш і менш. Нават да леташняга ўзроўню не дацягнулі, не кажучы ўжо пра тое, «што раней было». А было ў 1990 годзе на 1 мая 29 тысяч тон свініны, цяпер жа — 13 тысяч. У Вілейскім жа раёне свінагадоўля наогул на мяжы развалу.

Калі так і далей пойдуць справы, то неўзабаве ў «Чырвоную кнігу» трапяць у нас авечкі /якіх засталося 19 тысяч — было 78/, коні.

Вядома ж, вытворчасць мяса не стымулюе і тое, што за паслугу яго мясакамбінаты своечасова не разлічваюцца. Сёння яны запазычыліся калгасам і саўгасам 24,5 мільярда рублёў.

Удзельнікі семінара азнаёміліся з арганізацыяй работы жывёлагадоўцаў калгасаў імя Ціміразева, «Бальшавік», «Пралетарый», «Прагрэс», племзавода імя Дзяржынскага, а таксама райаграпрамтэхнікі і райаграпрамснаба. Вёў семінар і выступіў на ім з аналізам эканамічнага становішча вобласці старшыня аблвыканкома А.І.Цішкевіч.

ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ
АРГУМЕНТЫ ● МЕРКАВАННІ

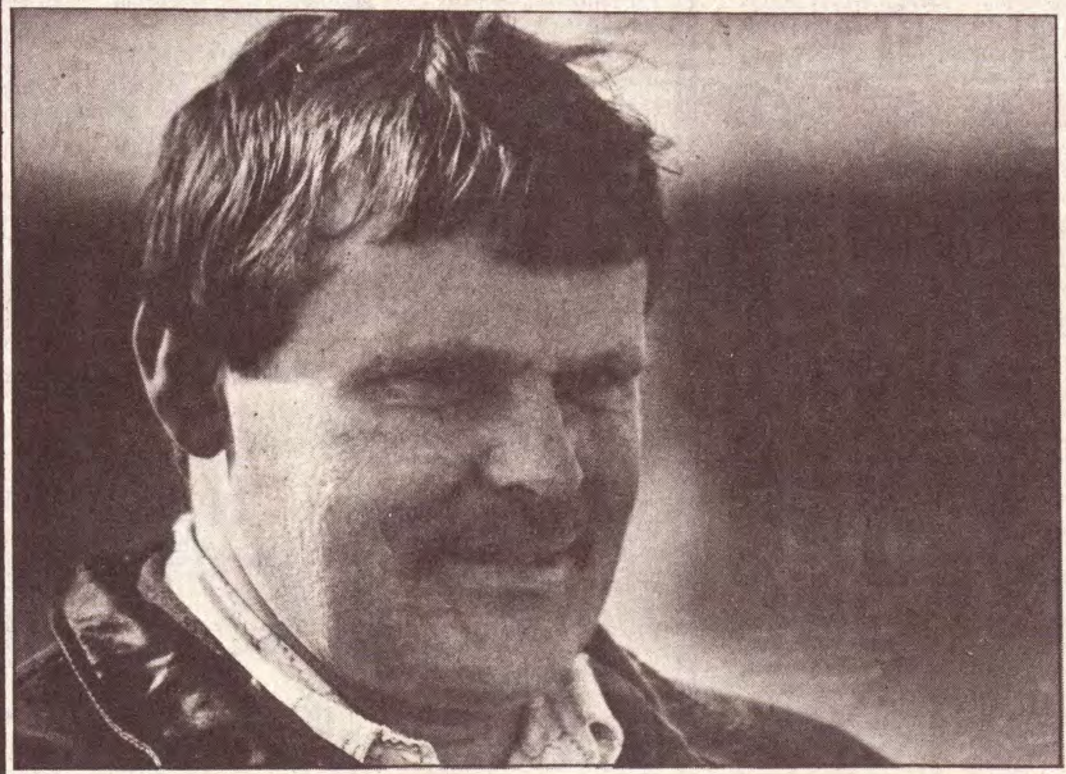

Пасля заканчэння Віцебскага ветэрынарнага інстытута вось ужо дванаццаць гадоў Валерый Аляксеевіч Шынкевіч працуе галоўным заатэхнікам у калгасе "Камунар" Бярэзінскага раёна. Клопатаў у яго дастаткова, бо ў гаспадарцы налічваецца 10.000 галоў свіней і 1.300 — буйной рагатай жывёлы. Частка атрыманага мяса перапрацоўваецца ў калгасным цэху на тушонку, тут жа вэндзяць парасят і свініну.

На здымку: В.А.ШЫНКЕВІЧ.

Фота Анатоля БАСАВА.

Весткі з Нясвіжчыны

Тры юбілеі

спраўляе ў гэтыя дні Нясвіжскае педвучылішча

Не часта бываюць такія супадзенні. Першых сваіх навучэнцаў у савецкі час вучылішча прыняло ў 1944 годзе, калі яшчэ грымела вайна. Жыццё брала сваё. Трэба было рыхтаваць настаўнікаў пачатковых класаў. У 1956 годзе гэтую ўстанову перайтварылі ў школу-інтэрнат для сірот і дзяцей з бедных сем"яў. Дзесяць гадоў назад рашэннем урада рэспублікі ў Нясвіжы зноў адкрылі педвучылішча. Зараз тут рыхтуюць кваліфікаваныя кадры. Выкладанне вядзецца на беларускай мове. Выпускнікоў можна сустрэць у школах Капыльскага, Стаўбцоўскага і іншых раёнаў.

Для навучэнцаў тут абсталяваны прасторныя класы, кабінеты. Асаблівай папулярнасцю карыстаюцца гурткі "Субяседнік", "Моладзь і свет", "Асновы педагагічнага майстэрства", "Пазнай сябе".

Калі трошкі зазірнуць у гісторыю, то яна сведчыць, што ў Нясвіжскай семінарыі ў свой час вучыліся Якуб Колас, браты Максіма Багдановіча — Адам Багдановіч, Кузьма Чорны, першы нарком аховы здароўя Аляксандр Сянкевіч.

Цікавы штрых: інтэрнат вучылішча і сёння размешчаны ў былым кляштары бенедыктынак /аму 400 гадоў — своеасаблівы юбілей/. Другі юбілей — 50-годдзе адкрыцця вучылішча ў савецкі час, трэці — дзесяцігоддзе з дня апошняга яго аднаўлення ў 1984 годзе.

Хапае тут і праблем. Наспела неабходнасць палепшыць бытавыя ўмовы навучэнцаў /многія юнакі і дзяўчаты жывуць на прыватных кватэрах/. Скардзяцца педагогі вучылішча на нізкую зарплату / яна прыраўноўваецца да заробку настаўнікаў пачатковых класаў/. Усё гэта напростыя праблемы і да іх варта прыслухацца адпаведным органам.

Паставога замяніў вартаўнік

Шмат гадоў уласнасцю мясцовага ваеннага гарадка лічылася пяць мураваных будынкаў (між іншым, узведзеных яшчэ за "польскім часам") і жылі там пры Радзівіле таксама вайскоўцы.

Час уносіць свае карэктывы. Як вядома, рашэннем Савета Міністраў рэспублікі ў горадзе створаны нацыянальны гісторыка-культурны запаведнік "Нясвіж". У яго функцыі ўваходзіць захаванне розных помнікаў мінуўшчыны, рэканструкцыя іх, арганізацыя народных промыслаў... Для гэтага ў першую чаргу патрэбны цэхі, майстэрні. Таму не так даўно і перадалі запаведніку тыя пяць будынкаў, дзе ўчора каля варот заўсёды стаялі вартавыя. Цяпер іх месца занялі вартаўнікі.

Як жывеш, ветэран?

Шэраг цікавых мерапрыемстваў да Дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў арганізуюцца ва ўсіх калектывах раёна. Самадзейныя артысты "абкатваюць" свае новыя праграмы. Прыводзяцца ў парадак помнікі і абеліскі воінам і партызанам.

Дэпутаты мясцовых Саветаў сумесна з работнікамі аддзела сацыяльнага забеспячэння райвыканкома наведваюць інвалідаў, ветэранаў вайны і працы. Некаму з іх патрэбна медыцынская дапамога, некаму трэба адрамантаваць хату... Паўсюдна ў вёсках састарэлым людзям калгасы за свае сродкі пасадзілі бульбу, выдаюць збожжа, цукар, іншыя прадукты.

Было б вельмі добра, каб такія клопаты аб людзях не сталі чарговай кампаніяй. Бо не раз ужо пасля ўрачыстых гукаў фанфар і ўсплёску ўсеагульнай увагі да праблем былых воінаў зноў усталёўваўся "штыль".

Пяром і сэрцам з Нясвіжам

Паэтычны зборнік мясцовых паэтаў пад такой назвай надрукаваны ў друкарні імя Сымона Буднага. У асноўным гэта члены літаратурнага аб'яднання, якое працуе пры раённай газеце "Чырвоны сцяг". Адкрываецца зборнік вершамі паэта Паўлюка Пранузы. Ён добра вядомы ў рэспубліцы, аўтар шматлікіх зборнікаў. Асабліва шмат піша Павел Кузьміч для дзяцей.

Нясвіжчына багатая на майстроў паэзіі і прозы. Адсюль пачыналі шлях у літаратуру Мікола Маляўка, Кастусь Жук, Уладзімір Ліпскі, Сяргей Новік-Пяюн, Уладзімір Жылка...

Літаратары новай хвалі прыносяць у сваіх творах подых часу: трывогу, надзеі, аптымізм. Чытачы прыязна сустрэлі вершы члена Саюза пісьменнікаў Беларусі, калгасніка з вёскі Юшавічы Івана Гурбана, а таксама яго сяброў — хлебаробаў Міхася Валасевіча, Міхася Сазончыка, настаўніка-пенсіянера Міхася Валько, рабочага аўтапарка №8 Віктара Трусевіча і іншых.

«Дапамажыце, доктар»...

Нялёгка сёння працаваць медыкам. Не хапае лякарстваў, а тыя, што ёсць, — дарагія, не кожнаму хвораму па кішэні. І паспрабуй тут растлумач людзям, адкуль і як "коціцца" гэты жорсткі рэжым.

У цэнтральнай раённай бальніцы робяць усё магчымае, каб дапамагчы чалавеку, падтрымаць яго здароўе. Наладжаны кантакт з ФРГ. Адтуль прывезена апаратура для лабараторнай дыягностыкі крыві. Немцы перадалі бальніцы 5000 марак для закупу лякарстваў.

Шэраг працоўных калектываў за свае сродкі набываюць для медыкаў тое ці іншае абсталяванне. Нядаўна дырэктар льнозавода М.Крыштаповіч прывёз апаратуру для зубапратэзнага кабінета. Сноўскі крухмальны завод таксама не абыходзіць увагай сваю ўчастковую бальніцу: рабочыя набылі для яе апараты для лячэння людзей па метаду Фаля (па "кропках" на руках і нагах/. Між іншым, такі метад лячэння ўжо прымяняецца

і ў цэнтральнай раённай бальніцы.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

■ Рэпартаж

І ХЛЕБ, І ДА ХЛЕБА

Згадзіцеся, не заўсёды наведанне мясакамбіната пакідае прыемнае эстэтычнае ўражанне.

— Лепш не бачыць, як яе робяць, — сказала мая знаёмая, знайшоўшы нейкае пабочнае ўключэнне — ці то кіпцюрок, ці то шматок скуры ў толькі што ўзважаным кавалку каўбасы. Людзі ў чарзе загаманілі, выказваючы поўную салідарнасць з прамоўцай... А мне ўспомнілася, як месяц назад давялося пабываць у новым каўбасным цэху калгаса "Маладзечанскі". Спачатку, праўда, быў фірменны магазін "Зорачка". Размешчаны на гарадской ускраіне, ён, здаецца, не вельмі прыцягваў увагу някідкім фасадам. Але пакупнікоў у гандлёвай зале было многа. Куплялі ўсё: у абавязковым парадку — малако, радзей — шампанскае, піва, гарэлку... Але найбольш тоўпіліся ля прылаўка з фірменнай прадукцыяй калгаснага цэха. Сталовая, шклоўская, кменная — усяго налічыла дзесяць сартоў каўбас. Акрамя таго, аддзел бойка гандляваў паўфабрыкатамі. Пры сённяшнім нізкім пакупніцкім попыце такая актыўнасць прыемна ўражвала.

— Прабачце, вы не выпадкова сюды зайшлі? — пытанне першаму, хто на вока трапіў.

— Не. Што вы. Я — пастаянны пакупнік. Толькі тут купляю мясныя прадукты. Яны ў іх вельмі смачныя, — чырванее, нібы дзеліцца нечым патаемным, жыхар Маладзечна Алег Іванавіч Аняхін. Вось так, ужо і хваліць сваё адвучыліся. Няёмка неяк ці што...

Раней гэты магазін належаў гарадскому гандлю. Калгас, калі ўвёў свой мясны цэх, выкупіў яго, захаваўшы і калектыў на чале з загадчыцай Валянцінай Мікалаеўнай Луцкай. Яна расказвае, што з набыццём магазінам статуса фірменнага клопатаў у іх прыбавілася. Самі сабе і экспедытары, і таваразнаўцы, і забеспячэнцы. Але ж і зарплата, якая цяпер залежыць ад аб"ёму тавараабароту, вырасла, і пакупнікам прыемна ...

Мясны цэх калгас адкрыў у лістападзе. І ўжо за пару месяцаў акупіў затрачаныя на яго выдаткі. І нават прынёс прыбытак. Пастаўшчыкі сыравіны — і сам калгас, і мясцовыя жыхары. Для сваіх калгаснікаў ёсць пэўныя льготы. Так, можна здаць старую карову ў мясацэх і атрымаць на ферме пародзістую цялушку.

Можна вэндзіць мяса з уласнай гаспадаркі. Дарэчы, гэтая паслуга аказваецца не толькі калгаснікам. Майстар Марыя Іосіфаўна Сядова справу сваю ведае. Яна семнаццаць год адпрацавала на Маладзечанскім мясакамбінаце пасля заканчэння Пінскага тэхнікума мяса-малочнай прамысловасці. І вось старшыня калгаса Валянцін Іосіфавіч Халявінскі пераманіў яе сюды. Пайшла, бо нават месца жыхарства мяняць не прыйшлося: калгасныя землі ўшчыльную прымыкаюць да горада. А яшчэ прывабіла перспектыва самастойнай работы.

У цэху чыста, адсутнічае прыкры пах, характэрны для падобных вытворчасцей. Нават на забойнай пляцоўцы, дзе падвешана да столі разабраная туша, — гаспадарскі парадак.

Дваццаць дзевяць відаў прадукцыі — 116 кілаграмаў мяса за змену. Як правіла, у халадзільнікі фірменнага магазіна яны не трапляюць. Рэалізоўваюцца за дзень работы.

Магчыма, хтосьці з раздражненнем успрыме гэтую інфармацыю. Маўляў, тут бы на хлеб ды малако хапіла... Але калі прадукцыя мае попыт, то гэта найярчэйшы доказ таго, што не так ужо дрэнна мы жывём. І можна часам з аптымізмам глядзець на гэты свет.

Марыя КУЗАЎКІНА.

■ Выставы

Жывапіс, аплікацыі, выцінанкі

На Міншчыне стала традыцыяй кожны год праводзіць абласны злёт юных талентаў. Агульнаадукацыйныя школы, цэнтры дзіцячай творчасці рыхтуюцца да такога мерапрыемства і сёлета.

Нядаўна ў Заастравецкай СШ Клецкага раёна адкрылася выстава работ юных мастакоў. Яна прадстаўлена трыма раздзеламі "Вясна ў жывапісе", "Чароўны свет аплікацыі" і "Мастацтва выцінанкі". Свет, адлюстраваны вачыма дзяцей, зачароўвае. Запамінаюцца пейзажныя эцюды васьмікласніцы Н.Шыбут. У кожным з іх — дынамічнасць, кампазіцыйная завершанасць. Дзяўчынка пераносіць на аркуш тое, што пастаянна перад яе вачыма, што бачыць па дарозе ў школу, вакол свайго дома. Адным словам, углядваецца ў наваколле зацікаўленым і добрым позіркам. Вабяць свежасцю работы школьнікаў К.Ланько, Н.Стральчэні, Г.Карсюк. Пераканаўча імі выпісаны рэчы хатняга ўжытку, весніцы, рачулкі, што падступаюць да дамоў, буслы ў палёце над роднай вёскай... Юныя мастакі імкнуцца паказаць жыццё ва ўсёй яго шматфарбнасці, не скупяцца на ўласную фантазію.

Не аб"яднаны нейкай адной тэмай і работы раздзела "Чароўны свет аплікацыі", што дазволіла кожнаму найлепш раскрыць свае асабістыя інтарэсы і схільнасці. Лепшымі прызнаны работы вучняў Т.Івашкі, Д.Жукоўскага, С.Уласевіча, С.Грушы і іншых. Расце колькасць школьнікаў, якія свой вольны час прысвячаюць мастацтву выцінанкі.

Педагагічны калектыў добра разумее, што не кожны гуртковец стане прафесійным мастаком. Самае істотнае для настаўнікаў, каб іх выхаванцы закончылі школу духоўна багатымі і шчодрымі людзьмі, надзеленымі пачуццём еднасці з прыродай роднай Бацькаўшчыны.

Уладзімір ВЕРАСКОЎ.

СВЯТА МУЗЫКІ І ТАНЦА

Два дні ў глядзельнай зале Вілейскага гарадскога Дома культуры гучала музыка. Чайкоўскі, Шапэн, Глінка — мелодыі светлыя і неўміручыя, кранаючыя душу кожнага, хто хоць аднойчы сутыкнуўся з высокім светам сапраўднага мастацтва. Ішоў фестываль-конкурс харэаграфічных калектываў школ мастацтваў Мінскай вобласці.

Два дні аўтарытэтнае журы, у склад якога ўваходзілі вопытныя харэографы з Мінскага вучылішча мастацтваў, выкладчыкі мастацкіх школ вобласці, шукала адказ на далёка не простае пытанне: каму аддаць перавагу?

Дзеці заўсёды выклікаюць у нас асаблівыя пачуцці. І перш чым глянуць на іх творчасць вачыма прафесіяналаў, журы шчыра, па-чалавечы радавалася гэтаму святу музыкі. Саперніцтва дзіцячых калектываў праходзіла ў жанрах класічнага і народнага танцаў.

Агульнае першае месца дасталося Салігорскай школе мастацтваў, другое — Дзяржынскай, трэцяе падзялілі паміж сабой Вілейка і Мар"іна Горка. Прадстаўнікі Вілейкі асабліва добра выступілі ў жанры народнага танца, заняўшы другое месца. Першае месца журы вырашыла не прысуджаць нікому.

(Наш кар.)

ПЕРАШКОДЫ НА ПЕРАДВЫБАРНАЙ ДЫСТАНЦЫІ

Ініцыятыўнай групай прэтэндэнта ў кандыдаты на прэзідэнцкую пасаду Генадзя Карпенкі сабрана 110 тысяч подпісаў. Такім чынам, асноўная задача другога этапа прэзідэнцкай кампаніі выканана. Аб гэтым паведамілі на праведзенай прэс-канферэнцыі членаў ініцыятыўнай групы. Электарат Генадзя Карпенкі — усе слаі насельніцтва, найбольшы аўтарытэт прэтэндэнт у кандыдаты мае ў інтэлігенцыі.

На прэс-канферэнцыі закранулі пытанне аб сабраных і здадзеных 14 мая 78-мі подпісах народных дэпутатаў у падтрымку Карпенкі. Як было падкрэслена народным дэпутатам, намеснікам старшыні групы Васілём Даўгалёвым, гэтыя подпісы сабраны шляхам асабістых перагавораў прэтэндэнта ў прэзідэнты. Заява аб адкліканні 8 подпісаў дэпутатаў /ёсць інфармацыя, што ўжо 9/ фракцыі БСДГ, якую зрабіў яе лідэр Алег Трусаў 16 мая, на думку Даўгалёва, з"яўляецца не чым іншым, як палітычнымі гульнямі. Як лічаць члены ініцыятыўнай групы Г.Карпенкі, адкліканне подпісаў будзе незаконным. У выпадку, калі іх прэтэндэнта не зарэгіструюць з гэтай прычыны, яны маюць намер звярнуцца ў пракуратуру і да сусветнай грамадскасці.

На прэс-канферэнцыі члены ініцыятыўнай групы выказалі свае адносіны да заявы БНФ аб аддачы галасоў на карысць З.Пазняка. Было адзначана, што ПНЗ прапаноўвала ў пачатку выбарчай кампаніі вылучыць адзінага кандыдата. Аргументацыя БНФ аб найбольшых шанцах іх прэтэндэнта не з"яўляецца дастаткова пераканаўчай, лічаць члены ініцыятыўнай групы Г.Карпенкі. "Збор подпісаў — гэта яшчэ не паказчык найбольшых шанцаў" — вось іх думка.

БЕЛІНФАРМ.

СЯЎБА ЗАКОНЧАНА,

а старшыня калгаса з сумам глядзіць на палеткі

Адным з першых у Лагойскім раёне пачаў сёлета сяўбу яравых калгас "Кастрычніцкі". Каб забяспечыць належны ўраджай, ужо ў сярэдзіне красавіка сеяльныя агрэгаты выйшлі на тарфянікі, якія займаюць значную плошчу палеткаў гаспадаркі.

У цэлым паспяхова прайшла сяўба і на мінеральных глебах. І ўсё ж... Старшыня калгаса В.І.Шыла і агранам З.Я.Лесіна не хаваюць свайго незадавальнення.

Упершыню за многія гады пасевы азімых культур сустракаюць вясну, не атрымаўшы азотнай падкормкі. Чаму? Няма сродкаў. Іх ледзьве хапіла на набыццё паліўна-змазачных матэрыялаў. Пра закупку тукаў — гаворкі няма. Гаспадарку душаць крэдыты.

Праўда, пад пасевы яравых унеслі 40 тысяч тон арганікі. Аднак гэтай колькасці таксама недастаткова, каб у глебе захоўваўся нармальны працэнт гумусу. Складана і з набыццём хімічных прэпаратаў для барацьбы са шкоднікамі і хваробамі пасеваў. Што ж застаецца?

Вядома, глеба яшчэ "дыхае" тымі запасамі гумусу, фосфару, калію, якімі яна была ўзбагачана ў даперабудовачныя, застойныя часы. Але і гэтыя запасы праз год-другі могуць сысці на нішто. І тады...

— За кошт натуральнай урадлівасці глебы на сваіх палетках можам атрымліваць толькі па 10-12 цэнтнераў збожжавых з гектара, — рэзюміраваў старшыня калгаса.

А некалі ж 30-цэнтнеравыя ўраджаі ў гэтай гаспадарцы былі звычайнай з"явай.

Вольга МАЗГО.

■ Приватизация

СЕЛЬХОЗХИМИЯ — В АКЦИОНЕРЫ

Наименование объекта приватизации и его местонахождение	Смолевичское арендное производственное объединение «Сельхозхимия» г.Смолевичи, ул.Вокзальная, 9а
Вид деятельности объекта приватизации	Вывоз органики, внесение минеральных удобрений, химработы, поставка удобрений
Планируемый срок приватизации	II квартал 1994 г.
Орган, осуществляющий приватизацию данного объекта, и его местонахождение	Минскоблгосимущество, г.Минск, ул.Чкалова, 5
Сроки предъявления претензий к приватизируемому объекту	Месяц со дня опубликования
Предполагаемый способ приватизации	Акционирование
Предполагаемая оценочная стоимость объекта на момент оценки, млн.руб.	8.520

Финансовое состояние объекта на дату оценки, млн.руб.

Балансовая прибыль	577
Задолженность:	
кредиторская	— 1.399
дебиторская	— 1.390

■ Інфармацыя для роздуму

МАЙСТРЫ БЕЗ СПРАВЫ

Пухавіцкая ПМК-220, адна з першых міжкалгасных будаўнічых арганізацый рэспублікі, была арганізавана ў 1956 годзе. Справы будаўнікам хапала пад завязку. Асноўны заказчык— гаспадаркі раёна не шкадавалі грошай на ўзвядзенне вытворчых памяшканняў, аб'ектаў сацыяльна-бытавога прызначэння, жылля. Пад паступаючыя заказы нарошчваліся магутнасці калоны, калектыў папаўняўся новымі спецыялістамі. Былі заказы— была і магчымасць стварыць даброты сваім працаўнікам. Кожнага забяспечылі жыллём, дачным участкам.

Цяпер жа дзякуючы рынкавым метамарфозам палавіна будаўнікоў калоны нярэдка сядзяць склаўшы рукі.

— Каб выплаціць рабочым заработную плату, бяром банкаўскі крэдыт пад 232 працэнты,— расказвае начальнік калоны Мікалай Рабцаў. — На рахунку калісьці багатай арганізацыі ні рубля. Адкуль жа ўзяцца фінансам, калі вытворчыя магутнасці загружаны толькі напалавіну?

Прастойвае тэхніка— не працуюць людзі. А іх у нас 360 чалавек. Мы амаль не скарачалі штаты. Усё спадзяёмся, што прыйдзе час, эканоміка рэспублікі набярэ вышыню, і зноў на будаўнікоў пасыплюцца заказы. У мінулым годзе толькі паспявалі іх выконваць, цяпер жа самі шукаем заказчыкаў. Брыгада цесляроў зараз працуе ў Маскве / на ўзвядзенні мемарыяла на Паклоннай гары/. Шмат знайшлі заказаў па будаўніцтву жылля, аб'ектаў сацкультбыту ў Маскоўскай вобласці. Пасылай туды работнікаў хоць сёння. Ды стрымліваюць цяжкасці з узаемаразлікамі. Прасцей будаваць на радзіме. Ёсць і тут заказы. Комплексная брыгада ўзводзіць у Мінску на праспекце Пушкіна 9-павярховы жылы дом. Будуем кааператыўнае жыллё ў мар'інагорскім мікрараёне «Крыніца». Дарэчы, амаль усе жылыя дамы райцэнтра ўзведзены нашай калонай.

Мы ахвотна ўзяліся выконваць заказы жыллёвага кааператыва. Размяркоўваем па прыбытках, хаця плацяць за работу са спазненнем. Частку грошай наглядна з'ядае інфляцыя. А набываем цэглу, цэмент і іншае па ўзрастаючых цэнах, і ніхто на гэта скідкі не робіць.

— Канечне, можна скараціць калектыў напалавіну, — працягвае Мікалай Ягоравіч. — Тады і тых аб'ёмаў работ, якія мы зараз маем, было б дастаткова, каб арганізацыя магла нармальна функцыянаваць. У калоне працуюць вопытныя будаўнікі— 40 працэнтаў работнікаў маюць стаж па спецыяльнасці больш за 20 гадоў. Як жа сказаць ім: «Выбачайце, ваша майстэрства не патрэбна дзяржаве?».

У рашэнні рош, калі справы ў будаўнічым комплексе не папраўяцца, вымушаны будзем гэта зрабіць. Пакуль жа хапаемся за любую магчымасць зарабіць грошы і захаваць калектыў. Дзеля чаго прадалі 12 кватэр у новых дамах па камерцыйнай цане, арыентуючыся на кошт сталічнага жылля. Увогуле, будаўніцтва жылля на продаж— адчувальная фінансавая дапамога. З гэтай мэтай рыхтуем яшчэ дзесяць кватэр. Трэцяя частка вырученай сумы ідзе ў раённы бюджэт.

Рынак прымусіў і будаўнікоў займацца не асноўнай справай, а гандлем. Прадаюцца не толькі кватэры. У фірменным магазіне шырокі асартымент будаўнічых матэрыялаў уласнай вытворчасці. Спецыяльная брыгада калоны нават нарыхтоўвае драўніну для свайго сталярнага цэха. Капітальна адрамантавалі памяшканне, якое плануюць здаць у арэнду камерцыйным банкам. «Такім чынам будзем бліжэй да грошай», — жартуе Мікалай Рабцаў. І дадае: «Будаўнік павінен будаваць, а не займацца камерцыяй. Мы толькі падстрахаваем, а не працуем як належыць. Зусім нічога не ўзводзім для гаспадарак раёна, якія не ў стане разлічыцца за аб'екты. Не задарма ж нам працаваць».

Нестабільнае фінансавае становішча адкладвае да лепшых часоў пытанне прыватызацыі, хаця ідэя ўласнікамі наспела тут даўно. Адна адкуль чакаць падтрымкі, калі ўлады ўкладваць свае імяныя чэкі «Маёмасць» у любую будаўнічую арганізацыю.

Наталля ШМІДТ.

Прадукцыя кандытарскага цэха Клецкага вытворча-харчовага завода карыстаецца вялікім попытам у пакупнікоў. Тут выконваюць і спецыяльныя заказы: да юбілею ці да вяселля стала майстры-кандытары з'явіліся цудоўныя салодкі падарунак.

***На здымку:** кандытары Святлана Бурак, Святлана Альховік, Ала Жукоўская.*

Фота Анатоля БАСАВА.

■ Супраць безгаспадарчасці

ПЕРШ ЧЫМ ЗАКЛАСЦІ ПАДМУРАК

Любы будаўнічы аб'ект, як вядома, пачынаецца з праекта. Але перш чым будзе закладзены падмурак, трэба вызначыць аб'ёмы работ, прафінансаваць іх. Гэта добра ведае кожны будаўнік. Як і тое, што любая гаспадарчая дзейнасць, у тым ліку і капітальнае будаўніцтва, павінна рэгулявацца адпаведнымі законамі.

У маі 1991 года быў прыняты, напрыклад, Закон "Аб інвестыцыйнай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь". Ён прадугледжвае прадстаўляць фінансавым органам дэкларацыю аб аб'ёмах і крыніцах ажыццяўляемых інвестыцый, агаворвае неабходнасць атрымліваць у мясцовых органах улады ліцэнзію на інвестыцыйную дзейнасць па капітальнаму будаўніцтву. І, здавалася, патрэбна мець рэгістрацыю на гэта законадаўчую дакументацыю. Патрабаванні, здаецца, не надта і жорсткія. Аднак, як паказала праведзеная Кантрольнай палатай Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці праверка, не ўсе інвестары кіруюцца законам, іншымі нарматыўнымі актамі.

Напрыклад, па аб'ектах "Інжынерныя сеткі мікрараёна "Паўночны" ў горадзе Салігорску і "Гандлёвы цэнтр" у пасёлку Чысць Маладзечанскага раёна адсутнічалі заключэнні дзяржаўнай экспертызы па праектна-каштарыснай дакументацыі і дазвол на выкананне будаўніча-мантажных работ. Заказчыкі— прадпрыемства "Салігорсксубвест" і акцыянернае таварыства "Забудова". На аб'екты "Мадэрнізацыя па 40-кватэрнага жылога дома" ў Мар'інай Горцы і "Пашырэнне перапрацоўчага прадпрыемства" ў Капылі не было дэкларацый аб аб'ёмах і крыніцах інвестыцый, а таксама ліцэнзій на інвестыцыйную дзейнасць па капітальнаму будаўніцтву. Акрамя таго, у актах прыёмкі ў эксплуатацыю некаторых аб'ектаў, якія знаходзяцца ў Пухавіцкім і Маладзечанскім раёнах, горадзе Салігорску, не аказалася "візы" адпаведных органаў дзяржнагляду /пажнагляду, санітарнай інспекцыі па экалогіі/.

Сярод прычын, якія выклікалі названыя парушэнні, — недасведчанасць гаспадарчых кіраўнікоў, недапрацоўкі органаў мясцовай улады і некаторыя іншыя.

Інспекцыяй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці было накіравана прадпісанне ў аблвыканкам з патрабаваннем спагнаць з памянёных вышэй арганізацый штраф у агульнай суме больш за 10 мільёнаў рублёў. Гэта досыць закон. І парушаць яго ніхто не мае права.

Ігар ГУШЧАЎ, вядучы кантралёр.

З «Пацешкі» ў «Вечарынку»

У Янавіцкай СШ Клецкага раёна часта можна бачыць мясцовых культработнікаў. Не госці яны тут, а паўнапраўныя члены педагагічнага калектыву. Дырэктар ДК Мікалай Андрэевіч Пуляк кіруе школьным ансамблем народнай песні «Вечарынка».

Сёлета ансамбль быў удзельнікам абласнога агляду мастацкай творчасці калектываў навучальных устаноў, дзе вельмі хораша выканаў народную песню «Граюць, скачуць на двары».

Дарэчы, не адзін ён быў у той паездцы. Высокую ацэнку членаў журы атрымала выступленне аркестра народных інструментаў школы, якім кіруе мастацкі кіраўнік СДК Сяргей Іванавіч Дучынскі.

Другі год у Янавіцкай СШ выкладае рытміку выпускніца Беларускага універсітэта культуры Наталля Мікалаеўна Галубкова. Але і гэтага часу хапіла, каб захапіць дзяцей харэаграфічным мастацтвам. У школе — тры танцавальныя калектывы. На абласным аглядзе юныя ўдзельнікі самадзейнасці на прафесійным узроўні выканалі харэаграфічную замалёўку «Спатканне». Не верылася, што перад намі вучні Арцём Пуляк, Вольга Ефімовіч і Таня Крук. Прызнаюся, такую гармонію рухаў, адточанасць майстэрства не заўсёды сустрэнеш нават на выпускных экзаменах у харэаграфічным вучылішчы.

Шмат цікавага можна расказаць і пра дзіцячы ансамбль «Пацешка», дзе вучні малодшых класаў спяваюць, танцуюць. Верыцца, што захапленне самадзейным мастацтвам павядзе іх па жыцці светлым шляхам.

Уладзімір КОБРЫН.

50 ИНАЧЕ НЕ МОГ

"В ЭТОМ ЗДАНИИ в феврале 1944 года был приговорен к смертной казни фашистскими палачами активный участник антифашистской борьбы и Великой Отечественной войны немецкий гражданин, Герой Советского Союза Фриц Шменкель».

Строгие и печальные слова... Они высечены на мемориальной доске, установленной на фасаде дома № 2 на площади Свободы в Минске. Какой же подвиг совершил в нашей стране немец Фриц Шменкель?

ПОЕЗД шел на восток. На рассвете солдат разбудил резкий голос обер-лейтенанта:

— Встать! Впереди русская граница.

Фельдфебель Фриц Шменкель мгновенно соскочил с верхней полки и спросонья не сразу понял, что происходит. Он увидел одутловатое, бледное лицо офицера, которого ненавидел с той минуты, когда попал в часть. Обер-лейтенант продолжал:

— Мы въезжаем в опасную зону, в Белоруссию, где много партизан. Они взрывают и обстреливают наши эшелоны. Всем быть наготове!

Когда офицер ушел, в вагоне наступила гнетущая тишина. Напуганные солдаты молча курили, исподлобья поглядывая друг на друга. Шменкель думал о своем. Мысли были о самом дорогом для него человеке — отце. Ему на всю жизнь запомнился тот день, когда отца принесли домой на носилках. Он лежал с широко раскрытыми, уже застывшими глазами, в правом уголке рта тоненькая кровавая ниточка... Мать билась в рыданиях, а Фриц словно окаменел. Отец был коммунистом, фашисты его убили во время демонстрации рабочих.

Теперь, в поезде, на память приходили ночные беседы с отцом: "Сын, ты не должен быть вместе с фашистами. Они — наши с тобой враги".

Поезд шел на восток... Решение у Фрица созрело давно, еще там, в Германии, и теперь он думал о том, как его осуществить. Все больше одолевала мысль: "Путь у меня один — прибыть на фронт, а потом перейти к русским".

Их привезли под Вязьму. С тревогой и надеждой ожидал Шменкель отправления на фронт. Но шли дни и недели, а часть продолжала оставаться под Вязьмой. Как-то он услышал, что в окрестностях города появились партизаны. Новость обрадовала: "А почему бы не попробовать связаться с партизанами?" Но ему не везло: местные жители не хотели разговаривать с немцами. И Шменкель принял неожиданное даже для себя решение...

Однажды вечером он приготовил вещевой мешок, положил туда хлеб, тушенку, соль, табак и спички. Выбрал удобный момент и вышел из казармы. Зимняя ночь скрыла его в густом лесу. Повалил снег. "Это хорошо, что снег, — подумал Фриц и сорвал с плеч погоны. — Следы заметать будет..." Вот уже и утро наступило, а он все шел и шел. Лес наконец кончился, впереди показалось большое село. Но на улице — немецкие грузовики, потом появились солдаты. Фриц вернулся в лес.

Только через два дня он, измученный и голодный, набрел на санный след, который привел его в небольшую деревушку. В сумерках приблизился к крайней избе, постучал в окошко. Не дождавшись ответа, отворил дверь и зашел. Хозяин Михаил Яковлевич Сидоров сначала со страхом, потом с удивлением рассматривал немецкого солдата. Его изнуренный вид, худое, заросшее лицо вызывали у Сидорова противоречивые чувства. Фриц, в свою очередь, не нашел что сказать и лишь промолвил: "Гитлер капут!" Хозяин недоумевал: "Что с ним, чего хочет этот чужеземец?" А Фриц опустился на топчан у теплой печи и тут же уснул. Михаил Яковлевич не сомкнул глаз всю ночь. Не уснули до утра жена Юлия Ефремовна и дочь Ольга.

На следующий день после долгих объяснений кое-что начало проясняться. Хозяин дома понял, что немецкий солдат ищет партизан. Зачем? Знай Фриц Шменкель, что Михаил Яковлевич — житель деревни Курганово — является председателем исполкома местного подпольного сельского Совета, он, пожалуй, мог бы успокоиться. А пока его тоже мучили неизвестность и сомнения.

Минуло несколько дней, Фриц поправился, набрался сил и все настойчивее объяснял хозяину, что ему надо идти к партизанам. И Сидоров, все это время внимательно наблюдавший за гостем, наконец решил через своих связных оповестить партизан о странном немецком солдате без оружия и погон, который не хочет возвращаться к своим и просится в лес.

Встреча с партизанами вызвала у Шменкеля смешанные чувства. Он почему-то представлял их бородатыми, пожилыми и плохо вооруженными, а увидел подтянутых, стройных молодых людей. Да и вооружены они были как надо. "Такие могут сражаться по-настоящему", — подумал Шменкель.

Как он и предполагал, партизаны не могли ему поверить сразу. Несколько месяцев Фриц жил на базе. Оружия ему не дали, но харчи и табак были в достатке. Первое время его охраняли часовые, потом он стал свободно ходить по лагерю. Больше всех к нему привязался разведчик Петр Рыбаков. Они вместе проводили вечера, учили русский и немецкий языки. Как-то Петр пришел к командиру отряда и попросил:

— Товарищ старший лейтенант, разрешите взять с собой в разведку Фрица Шменкеля. Я верю ему.

Командир ответил не сразу:

— Ты все продумал, Петр? А если это их разведчик, который хорошо играет свою роль?

Помедлил и, близко подойдя к Рыбакову, в упор глядя ему в глаза, решительно сказал:

— Согласен, Петр, возьми его с собой. Это будет настоящая проверка!

Вскоре Фриц и Петр ушли на выполнение боевого задания. Вернулись они с захваченным "языком" — эсэсовским офицером. Рыбаков с восхищением рассказывал, как находчиво и смело действовал в опасной ситуации его новый боевой друг.

С той поры совсем иначе стали относиться партизаны к Шменкелю. И он, равный среди равных, приобрел много друзей, но самым дорогим из них по-прежнему оставался Петр Рыбаков.

Во многих операциях, порою самых рискованных, участвовал Фриц Шменкель. Вместе с партизанами громил фашистские гарнизоны, пускал под откос вражеские эшелоны с живой силой и техникой, взрывал дороги и мосты, проникал на базы и склады с оружием, стал мастером брать "языка". Он же был и переводчиком в отряде, когда допрашивали пленных гитлеровцев.

Запомнился ему, Шменкелю, как и остальным партизанам, день, когда починил трофейный радиоприемник. До этого в отряде радиоприемника не было, и можно представить радость партизан, когда они услышали далеко в тылу врага голос родной Москвы. А Шменкелю этот день особенно запомнился: он услышал такое, что ему и в голову не могло прийти. Когда диктор произнес: "Сегодня мы повторяем выступление председателя Коммунистической партии Германии Вильгельма Пика", — у Шменкеля, казалось, оборвалось сердце.

"Немецкие мужчины и женщины! Немецкая молодежь! Немецкие солдаты, находящиеся на фронте и на оккупированной территории! Среди вас, видимо, нет человека, который бы не думал, когда же наконец кончится эта проклятая война, эта бессмысленная бойня. Ваши матери не знают покоя ни днем, ни ночью. Их мучает мысль, живы ли их родные и близкие, находящиеся на фронте. Каждый час они могут получить известие о гибели близкого им человека..."

Вильгельм Пик призывал немецких солдат, рабочих и крестьян повернуть оружие против гитлеровской Германии, против фашизма: "Вперед, к борьбе!"

Когда голос в эфире смолк, в воздух полетели фуражки, а партизаны, стоявшие рядом со Шменкелем, бросились обнимать его.

ФАШИСТЫ охотились за Фрицем Шменкелем. В листовках, сброшенных с самолетов в окрестных деревнях и лесах, было сказано: «Кто поймает Фрица Шменкеля, получит награду: русский — восемь гектаров земли, дом и корову, германский солдат — пять тысяч марок и четырехнедельный отпуск на родину».

Но он был неуловим. В каждой операции привлекал внимание партизан своей отвагой, хотя тем и самим храбрости было не занимать.

Читаем слова боевой характеристики: "Товарищ Шменкель уничтожил до 150 фашистов, изменников Родины, а также привел трех пленных". За мужество и отвагу в борьбе с гитлеровцами он был награжден орденом Боевого Красного Знамени.

В одной из жестоких схваток с врагом Фриц Шменкель был тяжело ранен. Партизанские врачи сделали все, чтобы спасти ему жизнь. Лечение он заканчивал под Москвой. А когда окончательно поправился, его пригласили к генералу.

— Я уполномочен, товарищ Шменкель, поговорить об одном задании, трудном и опасном, — сказал генерал. — О ваших способностях мы знаем, и я думаю, что с этим заданием вы справитесь. На прощание генерал сказал:

— Возможно, у вас есть ко мне какие-либо просьбы?

— Товарищ генерал, я хотел бы посмотреть Москву, других просьб нет!

И вот Шменкель в Москве. То, о чем мечтал отец, удалось сыну — он увидел столицу Советского государства. Особое впечатление произвел на него Кремль. А вскоре Фриц отправился на выполнение задания.

Тяжелый самолет совершил пробег по взлетной полосе полевого аэродрома и оторвался от земли. Фриц летел не один — с ним были два врача и пропагандист. Они должны были спуститься на парашютах далеко за линией фронта. Все четверо приземлились благополучно. На подводе их привезли в село, где размещался партизанский отряд. А вскоре... Шменкель держал в объятиях своего друга Петра Рыбакова. С ним и еще четырьмя бойцами он двинулся в дальнюю дорогу. В пути их подстерегла засада. Партизаны дрались отчаянно и беспощадно, но силы были неравными. В бессознательном состоянии Фриц Шменкель попал в плен.

Его мучили и истязали в минской тюрьме. Потом был долгий судебный процесс, о котором рассказал в своей книге "Его звали Иваном Ивановичем" немецкий писатель Вольфганг Нейгауз. От защиты адвоката Фриц отказался, так же как отказался и от права подать прошение о помиловании, заявив:

— Я не собираюсь просить о помиловании. Я вообще никогда не собирался и не собираюсь просить чего-либо у фашистов и до конца буду верен своей присяге — клятве советского партизана.

Мужество и самопожертвование не покинули его и на суде. Слова, спокойные и уверенные, звучали в зале, где заседал военный трибунал:

— Да, я перешел на сторону красных партизан по своей собственной воле, вполне сознательно. Правда и то, что я ненавижу войну, развязанную фашистами, а их самих — тем более. Отвергаю обвинение, будто я предал свой народ. Нет, вместе с Советской Армией, в рядах партизан я боролся за освобождение своего народа от порабощения фашизмом.

Ему не дали договорить.

— Прекратить! Увести этого красного агитатора! — в бешенстве заорал председатель военного трибунала.

Встречу с трибуналом Шменкель расценивал как последнее боевое задание. Так думал он, сидя в камере в предсмертные часы. У него было такое чувство, что он вышел победителем в схватке с фашистскими палачами на суде. Фриц Шменкель был расстрелян на рассвете, и последними его словами было:

— Смерть фашизму!

Посмертно ему было присвоено звание Героя Советского Союза. Жена Шменкеля Эрна после гибели мужа получила записку, переправленную из минской тюрьмы в Германию священником, который посетил узника в последние часы его жизни... Фриц писал: "Дорогие жена и дети! Я хочу написать вам последнее письмо. Простите, что все так получилось, но иначе я поступить не мог..." И еще он писал, что не раскаивается в своих поступках и умирает за справедливое дело, за новую Германию.

x x x

БОК О БОК с белорусскими партизанами сражались против гитлеровских захватчиков и представители других народов, оккупированных фашистами, — чехи и поляки, французы и голландцы, испанцы и греки, итальянцы и финны. В свое время в газете «Известия» об этом рассказывал партизанский генерал Василий Иванович Козлов.

Летом 1942 года в Белоруссии появилась словацкая дивизия "Прикрытие", перед которой немецкое командование поставило задачу охранять железнодорожные магистрали Брест—Калинковичи и Калинковичи—Овруч. Ближе к партизанской зоне находился 101-й полк этой дивизии. Через члена подпольного обкома партии Скалабана и комиссара одного из партизанских отрядов Жигаря удалось установить тесные связи с командиром батальона 101-го полка Яном Налепкой.

Связи Минского обкома партии со словацкими патриотами с каждым днем ширились и крепли. Вначале с Яном Налепкой и его друзьями, возглавившими антифашистское движение в 101-м полку, встречались Иван Скалабан и Александр Жигарь. Затем в эту работу включились секретари обкома партии Роман Мачульский и Иосиф Бельский, а также секретари подпольного Центрального Комитета комсомола Белоруссии Михаил Зимянин и Кирилл Мазуров.

Скоро начались массовые переходы солдат и офицеров из словацких частей к партизанам. Уже осенью 1942 года в отряд Михайловского прибыло 80 солдат и офицеров 101-го полка.

В Минском партизанском соединении в годы войны сражалось более тысячи иностранцев — представителей семнадцати различных национальностей Европы.

В 1942 году до партизан дошел слух, что через территорию Белоруссии проложен подземный кабель, связывающий ставку Гитлера с армейской фронтовой группой «Центр». Где этот кабель? Партизаны опросили сотни жителей городов и сел, надеясь кое-что узнать о месте прокладки кабеля. Однако ни одного хоть сколько-нибудь обнадеживающего сообщения они не получили. Но партизаны не теряли надежды и продолжали поиски. Наконец от одного из жителей городского поселка Смолевичи узнали, что немцы прокладывали какой-то толстый кабель в полосе между автомобильным шоссе и железной дорогой. Бойцы по ночам приходили с кирками, лопатами, ломами и долбили занесенную снегом мерзлую землю, стараясь найти этот тайный кабель. Нужно было выкопать яму, потом снова засыпать ее и замаскировать снегом, чтобы фашисты не разгадали намерения партизан. Адский, нечеловеческий труд! Партизаны выкопали сотни ям — и все напрасно. И вот, когда многим казалось, что обнаружить кабель невозможно, в землянку командира бригады «Смерть фашизму» пришел радостный и возбужденный начальник штаба Андрей Кисляков. Он сказал, что нашел колхозника, который знает о местах прокладки кабеля.

Ночами партизаны снова долбили твердую землю ломами, рубили топорами. И вскоре — о радость! — чья-то лопата наткнулась на кабель. Вырубили 70-сантиметровый кусок кабеля и тут же замаскировали это место. Партизаны возвращались домой в приподнятом настроении. Но радость была недолгой. Следующую ночь они пришли огорченные, хмурые. В других местах возле обочины шоссе выкопали еще три ямы, но кабеля не нашли. Когда же вернулись на прежнее место, то там их встретила огнем фашистская засада.

— Надо достать план линии, — после долгого раздумья сказал Тарунов Кислякову. — Без чертежа толку не будет.

Командир бригады и начальник штаба решили захватить пленного и у него выяснить, где можно раздобыть план линии связи.

В течение месяца партизаны захватили трех пленных, но ни один из них даже не знал, что существует подземный кабель. Тогда Кисляков предпринял еще одну смелую операцию. Он с группой партизан пришел на то место, где месяц назад удалось вырезать кабель. И снова докопался до подземной линии, перерубил ее и заминировал. Через некоторое время на машине примчались гитлеровские связисты, которые быстро обнаружили яму, засыпанную партизанами, и взялись за лопаты. Раздался взрыв. Кисляков со своими хлопцами выскочил из засады и напал на оглушенных, растерявшихся фашистов. Один был взят в плен, остальные перебиты.

На допросе гитлеровец подтвердил, что подземная линия действительно идет вдоль шоссе, не везде по обочине, часто срезает повороты магистрали. Фашисты при прокладке экономили кабель, старались тянуть его по прямой.

— Есть ли у вас схема линии? — спросил Тарунов.

— План есть у начальника участка в Смолевичах, — сказал пленный. — Без схемы мы работать не можем, особенно зимой.

Опять схема! Как же раздобыть ее? Помог случай. Жители деревни Авангард сказали партизану Ивану Вигуре, что к одной девушке наведывается немецкий солдат. Иван решил выследить солдата, схватить его и переодеться в немецкую форму, а потом пройти к начальнику линейного участка и попытаться захватить схему. Вигура заинтересовал этим планом своего друга Петра, и они вдвоем с разрешения командира направились в деревню, вошли в дом, куда наведывался солдат.

— Он не немец, а поляк, — сказала девушка. — Дольговский его фамилия. Хороший человек. Его фашисты насильно взяли в свою армию.

К вечеру в домике появился солдат. Не успел он поздороваться с девушкой, как из кухни вышли Иван и Петр и предложили ему прогуляться с ними в партизанскую бригаду.

— Тебе дается четыре дня, — сказал начальник особого отдела бригады Чуянов Дольговскому. — Встреча— на развилке дорог у деревни Россошное.

— А кто со мной пойдет? — поинтересовался поляк.

— Никто, ты один, — ответил Чуянов.

— Все будет выполнено! — пообещал Дольговский.

Поляк ушел. Потянулись дни томительного ожидания. Чуянов с трудом дождался назначенного времени. Евгений Михайлович взял с собой Ивана Вигуру и направился в Россошное.

Еще издалека они увидели Дольговского. Он торопливо прохаживался по дороге. Иван свистнул, махнул шапкой. Поляк побежал навстречу, проваливаясь в снежной целине.

— Вот схемы, — радостно произнес он и вытащил из-под шинели сверток.

Получение точного плана подземной линии связи в корне изменило характер операции по разрушению кабеля. Прежде всего копии схем были переданы в бригады "Штурмовая" и "Дяди Коли", через районы действия которых также проходила линия. Не надо было тратить время на поиски кабеля. Операции на линии приняли массовый характер. Только за октябрь-декабрь 1943 года партизанами Борисовско-Бегомльской зоны линия разрушалась 779 раз. Практически это означало, что в конце года подземная линия связи Берлин — группа гитлеровских армий "Центр" была выведена из строя.

— Фюрер замолчал, — шутили партизаны, в семью которых был принят и поляк Дольговский.

Много антифашистов, перешедших на сторону белорусских партизан, было потом награждено советскими орденами и медалями. Среди них и чех Ян Налепка, которому было присвоено звание Героя Советского Союза.

Виктор ПЛЕШЕВЕНЯ.

РЭКЛАМНА — ІНФАРМАЦЫЙНАЯ СТАРОНКА

■ АПК і рынак

ПЯЦЬ ПРЫЗНАННЯЎ У ЛЮБВІ

вяскоўцаў і гараджан да зямлі роднай і гаспадаркі калектыўнай

Старшыня калгаса "40 год БССР" Салігорскага раёна М.В.Жарскі ў райвыканкомаўскім буфеце папрасіў шклянку мінеральнай вады. Налілі. Сказалі:
— З вас — трыста рублёў.
— Бацюхны! — схапіўся за галаву Мікалай Васільевіч. — Нам жа гэтыя грошы плацяць за цэлы літр малака. Малака!.. Як жа жыць чалавеку, які яго доіць?..
Тады старшыня яшчэ раз пераканаўся: вельмі правільна зрабіла праўленне калгаса, што не замкнулася толькі на раслінаводстве і жывёлагадоўлі, а ўзяло курс на развіццё падсобных промыслаў. Сёлета яны абяцаюць папоўніць грамадскую касу на мільярд рублёў...
Кароткая даведка. Калгас "40 год БССР" мае 2.240 гектараў сельгасугоддзяў, у асноўным, драбнаконтурных, пясчаных.
Сярэдняя ўрадлівасць ворыва — 22 балы.
У гаспадарцы 320 працаўнікоў, 300 пенсіянераў. Жывуць яны ў чатырох населеных пунктах, цэнтр — вёска Доўгае.
У распараджэнні калгаснікаў 36 трактароў, 28 аўтамабіляў, 20 камбайнаў розных марак.
Ні адзін чалавек не пажадаў аддзяліцца ад калгаса, працаваць самастойна.

СЯМЕЙНАЯ, ХОЦЬ І КАЛГАСНАЯ

Нават старшыня калгаса здзівіўся, убачыўшы ўскапаную зямлю каля свінарніка па абодва бакі ад дзвярэй.

— Ці не агуркі садзіць думаеце? — спытаў з усмешкай.

— Не. Кветкі. Унутры памяшкання чыста, дык і навокал парадак павінен быць, — адказала В.Р.Міхнавец. — Толькі трэба чымсьці абгарадзіць, каб жывёла не патаптала.

Сапраўды, міма катухоў, дзе ўтрымліваюцца паўсотні свінаматак з парасятамі, было проста прыемна прайсці. Чысціня, святло, падагрэў. Калідор пасыпаны нейкім дэзінфіцыруючым парашком. Паветра свежае. Калгасны ветурач М.Н.Бакуновіч растлумачыў, што такі парадак на ферме стаў пасля таго, як Вольга Рыгораўна пачала працаваць з дачкой Марыяй. Дапамагае ім і зяць Анатоль, і малодшая дачка Ніна прыбягае. А настрой, тон у рабоце задае маці, В.Р.Міхнавец, якая ўжо больш як два дзесяцігоддзі даглядае калгасную жывёлу. Яшчэ не так даўно яна працавала на ферме ў пары з жанчынай, якая была не вельмі акуратная, абыякавая. І работа ішла цераз пень-калоду. Пакуль ферма не стала сямейнай...

— Мы перадалі яе цалкам у распараджэнне Міхнаўцоў. І ўжо на наступны дзень я ўбачыў замок на дзвярах: маўляў, лішнім тут няма чаго рабіць, з"явіўся сапраўдны гаспадар... У нас дагавор: Міхнаўцы гадуюць парасят да двухмесячнага ўзросту і вагой не менш як дзесяць кілаграмаў, перадаюць у наступную групу. За кожную перададзеную галаву калгас плаціць пэўную суму. Вось людзі і стараюцца. За першы квартал сям"я выгадавала 209 парасят, а летась за гэты час іх мы атрымалі ўсяго 110. Розніца адчувальная. Чаму? Кармы ніхто не крадзе — нявыгадна. Чысціня, парадак усюды. Таму і паморак рэзка зменшыўся, — расказвае М.В.Жарскі і на ўсякі выпадак сплёўвае цераз плячо.

Старшыню падтрымала і гаваркая Вольга Рыгораўна:

— Мы з задавальненнем ідзём на работу, быццам парасяткі гэтыя нашы. Ведаем, што ніхто нічога за нас не зробіць, ніхто і не нашкодзіць. Ніхто не камандуе, не падганяе, а чым могуць, дапамагаюць. За што вялікі дзякуй праўленню калгаса сказаць хочацца.

А потым мы былі на малочнатаварнай ферме. Мікалай Васільевіч пагаварыў з даяркамі-ветэранамі Н.Ф.Філановіч і В.П.Баблеўскай. Пацікавіўся здароўем, справамі жанчын. А калі тыя зноў вярнуліся да сваіх кароў, з сумам дадаў:

— Гэтыя жанчыны пяць гадоў назад атрымлівалі ад сваіх груп рэкордныя надоі не толькі ў раёне, а і ў вобласці. Былі лаўрэатамі рэспубліканскай прэміі. Цяпер не да рэкордаў, ды іх ніхто і не ўлічвае. Шкада... І хочацца схіліць галовы перад гэтымі жанчынамі, якія цалкам аддаюць сябе калгасу, — працягваў старшыня. — Ніне Фёдараўне — ужо за семдзесят. Нядаўна захварэла, тэмпература моцна падскочыла. "Лячыцеся, — кажу, — адпачывайце, а мы замену знойдзем". Дзе там! Пакуль вярнуўся назад — Філановіч ужо на ферме. Бачыце, пабаялася: а раптам яе групу не так пакормяць, дрэнна падояць. Шкада, што сярод моладзі такога працоўнага энтузіязму нямнога, хаця і плата ўжо нядрэнная. Але, калі падумаць, то і вінаваціць яе асабліва нельга, бо самі ж усё паламалі, разбурылі. Героем нашага часу камерсанта, прасцей кажучы — спекулянта, зрабілі. Выходзіць, адзін масла тое ў поце чала здабывае, другі на ім нядрэнна нажываецца. Цяпер нешта спрабуем будаваць, а што — і самі не ведаем...

І толькі калі вярнуліся да размовы аб свінаферме Міхнаўцоў, твар старшыні зноў пасвятлеў. Усё ж не развучыліся, умеюць, любяць нашы людзі працаваць. І маладыя. Калі для гэтага патрэбныя ўмовы створаны. Значыць, не ўсё яшчэ згублена...

ПРА ЛІСІЦ-ЧАРНАБУРАК І КАФЭ ПРЫ ДАРОЗЕ

Каля калгаснага цэха мастацкіх промыслаў стаяў непрыкметны вагончык на колах.

— Мы яго прывядзём у парадак. Мастак размалюе, і паставім каля трасы Салігорск—Мікашэвічы, — гаварыў М.В.Жарскі. — Але не так аздобаю, як пахамі будзе вабіць аўтамабілістаў вагончык: зробім у ім перасовачнае кафэ.

Вагон-кафэ — гэта часцінка эканамічнай праграмы калгаса, якую коратка сфармуляваць можна так: "Ад сваёй прадукцыі — максімальную аддачу!". Вядома, прасцей за ўсё выгадаваных свіней, бычкоў загнаць на аўтамашыну, ды — на мясакамбінат. Але прыкінься кошт бензіну, часам зусім смешныя закупачныя цэны... Таму ў калгасе "40 год БССР" вырашылі абсталяваць невялікі мясаперапрацоўчы цэх, самім гатаваць і рэалізоўваць шашлыкі, шніцэлі. І скуры застануцца, з якіх, вырабіўшы, боты пашыць можна ў сваёй жа майстэрні. А на Слуцкім мясакамбінаце яны знікаюць нібы ў бездані. Вантробы, іншыя адходы куды? Ці жывёліну, якая загіне? Зноў-такі нічога не прападае, бо ў калгасе цяпер ёсць звераферма. Пясцы, лісіцы-чарнабуркі ўсё падчысцяць. З іх вяскоўцы каштоўнае футра атрымліваюць. Праўда, сярод бедных на сённяшні дзень нашых людзей яно асаблівым попытам не карыстаецца. Але ж сапраўдны гаспадар глядзіць больш у дзень заўтрашні.

Тым не менш, выступаючы перад калгаснікамі, М.В.Жарскі кліча іх... назад. Да ўзроўню 1989 года, калі гаспадарка атрымлівала на сто гектараў сельгасугоддзяў больш як па тысячы цэнтнераў малака, прадавала яго па дзве тысячы тон у год. Было 2.500 галоў буйной рагатай жывёлы, тысяча свіней. І раптам — развал. Зніклі канцэнтраты. Ледзь ці не напарсткамі пачалі размяркоўваць паліва. З-за дэфіцыту і дарагоўлі запчастак напаўсілы стала працаваць тэхніка. Пагалоўе жывёлы, яе прадуктыўнасць, нягледзячы на намаганні вяскоўцаў, рэзка пакаціліся ўніз.

Цяпер калгаснікі, як кажуць, акліматызаваліся ў новых умовах. Знізіўся попыт на бульбу? Значыць, зменшым плошчы пад ёю, удвая больш будзем вырошчваць збажыны, каб і гораду прадаць, і сабе на тыя ж канцэнтраты зерня хапіла. Агуркі, капусту, моркву садзіць пачалі. У Салігорску месца для будаўніцтва магазіна калгас атрымаў, дзе будуць тры аддзелы: мясны, гароднінны, прамысловых тавараў... Кармацэх нібы гадзіннік працаваць стаў, каб ні грама дэфіцытнага фуражу не прапала. Асфальту дарагога не набярэшся? Калгас свой асфальтавы заводзік зманціраваў...

Карацей, вяскоўцы памалу прыстасоўваюцца да новых умоў. І вынікі ўжо ёсць. Пагалоўе свіней амаль аднавілася ў аб"ёмах лепшых гадоў. Надоі супраць леташняга адчувальна ўверх пайшлі.

РАДАСЦЬ ТВОРЧАСЦІ

У той дзень у калгас на семінар з"ехаліся выкладчыкі працы з усіх школ раёна. Дакладней — у яго цэх мастацкіх промыслаў. Кіраўнік С.М.Камароўскі коратка расказаў аб сваёй рабоце.

— У першую чаргу цэх створаны для таго, каб развіваць творчыя здольнасці вяскоўцаў. Тут, напрыклад, гурток школьнікаў займаецца разьбой па дрэву. І даволі нядрэнна. Нашы шкатулкі, хлебніцы дэманстраваліся на выстаўцы «Восень Міншчыны-93". І атрымалі высокую ацэнку ад многіх наведвальнікаў. Маляўнічыя драўляныя нашы шыльды ў навакольных вёсках, нават у Салігорску сустрэнеш. Робім шафы, іншую мэблю. Праўда, цяпер з матэрыяламі, сродкамі тугавата. Маглі б і больш прадукцыі даваць...

Вядома, ва ўсіх гэтых высечаных, выразаных з дрэва прыгожых вырабах, у асноўным, энергія Сяргея Мікалаевіча. Таленавітага самародка, які быццам не ўзоры на дошчачках робіць, а музыкай іх напаўняе. Хаця і не мае спецыяльнай мастацкай адукацыі. Але ўдзельнікі семінара задавалі пытанні і вучням мясцовай дзесяцігодкі — васьмікласніку Віталю Жвайдзесу, дзесяцікласнікам Юру Філановічу, Сяргею Мыслейку, якія завіхаліся над сваімі творамі.

— Пасля школы, хлопцы, можа, у мастацкае вучылішча падавацца будзеце?

— Хто яго ведае. Але тое, чаму навучымся тут, за спінаю насіць не трэба.

— Вясна на двары, мабыць, мяч ганяць ахвота?

— Тут цікавей — вунь якія рэчы з кавалка дрэва атрымліваюцца!

А ў суседнім пакоі Галіна Лявонцьева, Вольга Ткачэнка з той жа драўніны выраблялі вялікія, прыгожыя кветкі — васількі. Лепшая іх прадукцыя пойдзе ў Салігорск, у фірменны калгасны магазін, штосьці — на выстаўку.

— На вялікія даходы ад нашага цэха сёння, вядома, разлічваць нельга, — гаворыць С.М.Камароўскі. — Але ж немагчыма ў рублях ацаніць пачуццё прыгажосці, радасць творчасці, калі дзеці, ды і дарослыя, пераступаюць парог цэха ці любуюцца нашымі вырабамі ў іншых месцах. І ўжо за гэта праўленне калгаса заслугоўвае шчырых слоў падзякі. Не кажучы пра мэблю, якую робім прыгожа, надзейна, на многія гады, з лепшых сартоў дрэва...

Са словамі Сяргея Мікалаевіча цяжка не пагадзіцца.

І МОДНІЦЫ СПАДАБАЕЦЦА

Калі чалавек упершыню зойдзе ў памяшканне, якое знаходзіцца ў Салігорску на вуліцы Заслонава, 30, то адразу і не зразумее, куды трапіў. Вось у вялікім пакоі каля ботаў, туфель завіхаюцца мужчыны. Ясна — тут шыюць, рамантуюць абутак. Але чаму цераз калідор паліцы ўстаўлены не толькі моднымі боцікамі, чаравікамі, а і рознымі вырабамі з дрэва?

Тлумачым: гэта цэх-магазін калгаса "40 год БССР". І калі ў яго кіраўніка В.І.Кажамякі знойдзецца вольная хвіліна, ён ахвотна пакажа сваю гаспадарку.

— Вось тут жанчыны крояць скуры, робяць загатоўкі для новага абутку. А гэта Таццяна Трухан ужо шые дэталі для жаночых ботаў. Кожны рух яе вывераны, браку не бывае, — раскажа Валерый Іванавіч. — Тут, бачыце, Пётр Яфімовіч, майстар першага класа, шые, клеіць абутак. Рэкламацый на яго вырабы я прыпомніць не магу. Залатыя рукі! А гэта — магазін, дзе прадаецца наша прадукцыя, а таксама вырабы калгаснага цэха мастацкіх промыслаў.

— Мабыць, боты, туфлі вашы не вельмі купляюць? — засумняваўся я. — Бо камерцыйныя магазіны імпартнай прадукцыяй забітыя.

— Наша — не залежваецца. У мінулым месяцы мы, 14 работнікаў, рэалізавалі сваіх вырабаў на 15 мільёнаў рублёў, — тлумачыць В.І.Кажамяка. — Чаму? Па-першае, наша прадукцыя таннейшая за іншую, перакупшчыкі накідваюць на яе яшчэ працэнтаў 30 і то лёгка збываюць. Бо ў нас практычна ўсе заняты на "канвееры". Я — можна сказаць, уся адміністрацыя майстэрні: і начальнік, і эканаміст, і забеспячэнец, і бухгалтар. Таму і сабекошт вырабаў па сённяшніх мерках невысокі. Па-другое, якасць. У нас ручная работа, не параўнаеш жа зацяжку, якую зробяць першакласны майстар і бяздушная машына.

— Ну а "40 год БССР" якое дачыненне да вас мае?

— Ды самае непасрэднае — калгас нас "нарадзіў", — тлумачыць Валерый Іванавіч. — М.В.Жарскі не раз з болем пераконваўся: калі жывёліна загіне, то і скура яе, можна сказаць, прападае, бо ідзе за бясцэнак. У калгасах паморак, на жаль, справа не такая і рэдкая. Падзяліўся ён думкамі са мною, а я маю вопыт работы са скурамі. Знайшлі памяшканне, майстроў. Раскруцілі мы справу так, што цяпер не толькі калгасных, а і купленых у суседзяў скур не хапае. У пошуках сыравіны, матэрыялаў да Расіі дабіраемся. Дарагавата, але ўсё роўна справа выгадная. Для калгаса гэта — самая рэнтабельная галіна вытворчасці. Ну а мы сорак працэнтаў ад выручкі атрымліваем. Вось і лічыце...

— А раптам мне нічога з вашай прадукцыі не спадабаецца? — заяўляю я. — Захацелася чагосьці гэткага, ну, самага-самага...

— Калі ласка! — адказаў Валерый Іванавіч і разгарнуў маляўнічы каталог сучаснага замежнага абутку. — Выбірайце любую мадэль. Нашы майстры пашыюць. Дарэчы, не толькі абутак. Партаманет, сумачку, нават кабуру для пісталета змайстраваць можам.

Пакідаў я калгасны цэх-магазін з думкай: "А ўсё-такі можа быць сапраўдная змычка горада і вёскі! Калі за справу возьмуцца прафесіяналы, з душой".

І БОГ З ІМІ

За кіламетр ад Доўгага ўскрайкам дарогі ішла бабуля. Цяжка. Абапіраючыся на кіёк. Грэх не падвезці. Спыніліся.

— Ой, вялікі дзякуй! — узрадавалася старая, калі ёй дапамаглі ўладкавацца на заднім сядзенні.

— Навошта ж у такія гады ў далёкую дарогу выбіраецеся? —- пацікавіліся мы. — Хіба ж маладыя сваякі падмяніць вас не могуць?

— Ды ў гэтай справе, сыночкі, ніякія сваякі не падменяць, — адказала бабуля. — Да бога я хадзіла. Аўтобусаў цяпер не дачакаешся, таму я паціху, пешкі. У нашым Жоўтым Бродзе царквы няма, дык я ў Доўгае на сваіх трох паклыпала. Там жа царква дзейнічае. Дай бог здароўя кіраўнікам за такую добрую справу!

Калі ў свой час М.В.Жарскі заявіў, што думае ў цэнтры калгаса царкву ўзвесці, некаторыя толькі загадкава ўсміхнуліся. Маўляў, папулісцкі ход Мікалай Васільевіч перад выбарамі ў абласны Савет робіць. Набярэ Жарскі галасы, пераможа канкурэнтаў і забудзе аб абяцаным.

Старшыня калгаса, сапраўды, перамог на выбарах, атрымаў мандат народнага дэпутата. Але і царква ў Доўгім з"явілася. На новы храм у калгаса сродкаў не хапіла, цяпер ідуць перагаворы, каб скааперавацца для гэтай будоўлі з суседнімі гаспадаркамі. А пакуль што службу айцец Валерый праводзіць у памяшканні былога калгаснага клуба, прыстасаванага пад царкву. Ён абкладзены цэглай. Купалы дзрабляюцца на зямлі і вось-вось увянчаюць будынак.

— Трэба ратаваць дабро ў душах людзей, — тлумачыць Мікалай Васільевіч. — Надоі, прывагі жывёлы можна ўзняць за два-тры гады, а каб ачысціць душы людскія для справядлівасці, міласэрнасці, спагады, дзесяцігоддзі патрабуюцца.

І хто яго ведае: у тым, што «40 год БССР» сёння не адчувае вострага дэфіцыту рабочых рук, што сярэдні ўзрост яго працаўнікоў у апошнія гады «маладзее», чыя больш заслуга — школы, праўлення ці царквы? Бо тая ж наша бабулька, калі вылазіла з аўтамашыны, прызналася:

— Была б гадоў на сорак маладзейшая, сабрала б клункі ў каляску ды ў Доўгае жыць падалася б.

На здымках:

1. Старшыня калгаса **М.В.Жарскі.**

2. Многа пасяўных, уборачных праў на роднай зямлі механізатар **М.Л.Рудзеня.** І цяпер ён працуе старанна, з душою.

3. **В.Р.Міхнавец** /у цэнтры/ разам з ветурачом **М.Н.Бакуновічам,** дачкой Марыяй і зяцем Анатолем.

4. Абутнік, спецыяліст першага класа **П.А.Яфімовіч.**

5. Загатоўшчыца **Т.В.Трухан.**

6. Мадэльер-тэхнолаг, яна ж і прадавец, **В.Ю.Баброва.**

7. Кіраўнік цэха мастацкіх промыслаў **С.М.Камароўскі** з членамі гуртка дзесяцікласнікамі Юрам **Філановічам** і Сяргеем **Мыслейкам.**

8. **Г.В.Лявонцьева** і **В.А.Ткачэнка** выраблюць кветкі.

9. І такія дамы будуюць калгаснікі.

10. Буслы, якія заўсёды з вяскоўцамі.

Старонку падрыхтавалі Уладзімір БЫЧЭНЯ і Уладзімір АМЯЛЬЧЭНЯ /фота/.

■ Думкі ўслых

Верыцца ў лепшае

Бадай, мала хто на Клеччыне так добра ведае жыццёвёскі, яе побыт, традыцыі, культуру, як А.М.Жукоўскі, намеснік старшыні раённага Савета народных дэпутатаў. З ім гутарыць наш карэспандэнт.

— Аляксандр Мікалаевіч, вы ў свой час закончылі філфак БДУ, выкладалі беларускую мову і літаратуру, былі дырэктарам сельскай школы. Потым лёс закінуў у чыноўнікі — працавалі загадчыкам аддзела адукацыі райвыканкома, узначальвалі райком прафсаюза работнікаў народнай асветы. Цяпер — на савецкай рабоце. Што можаце сказаць пра адраджэнне роднай мовы, забытых добрых традыцый, фальклору, рамёстваў?

— Пра гэта можна гаварыць доўга. Я спынюся толькі на некаторых штрыхах. Мяне бярэ жах ад таго, што мы ўжо амаль "зашмальцавалі" слова "адраджэнне". Быццам чэрпаем натхненне з гадоў бурнай калектывізацыі ў вёсках. Ведаем, чым гэта скончылася. У жыцці ўсё куды больш складана. І не варта ўсё мераць адным аршынам. Наш раён, на шчасце, не зусім згубіў, як цяпер кажуць, парасткі спадчыны. Нават пры камандна-адміністрацыйнай сістэме ва ўсіх вясковых школах вучылі дзяцей беларускай мове і літаратуры. Быў шырокі выбар кніжак. Цяпер зайдзіце ў раённую кнігарню, — наўрад ці знойдзеце томікі твораў К.Чорнага, М.Багдановіча, Я.Купалы, Я.Коласа, В.Быкава, І.Шамякіна... Усё запаланіла замежная літаратура. Дзялкі ад бізнесу набіваюць сабе кішэні. Хіба простым людзям патрэбен такі "гандаль культурай"?

Я нядаўна спытаў у аднаго чыноўніка ад культуры рэспубліканскага ўзроўню: чаму засмечваецца родная мова ў асобных перадачах па радыё (гавораць, напрыклад, "кляс", "парлямант" і інш.)? Чаму па тэлебачанні ідуць у асноўным фільмы, мякка кажучы, нізкага ідэйнага ўзроўню, чаму мала выдаецца беларускіх кніг?

Мне адказалі: трэба, маўляў, лічыцца з дэмакратыяй, з фінансавымі магчымасцямі. Ну і ну! Дык навошта тады крычаць аб чысціні беларускай мовы, аб выхаванні маладога пакалення на прынцыпах адраджэння?! Няўжо гэта толькі клопаты работнікаў адукацыі?

Мы ў сваім раёне паступова, тактоўна ідзём па шляху "ўмацавання беларускасці". Пачынаем з дзіцячых садоў, з пачатковых класаў. Каб роднае слова змалку захапіла дзіцячыя сэрцы, каб хлопчыкі і дзяўчынкі самі, без панукання ў шукалі цікавую байку Крапівы, казку Якімовіча, верш Гілевіча... Мова наша цудоўная, з багатымі адценнямі. Важна не засмечваць яе, удасканальваць асцярожна, асабліва правапіс. Бо змяніць шыльду ў арганізацыі, установе, калгасе, саўгасе з рускай на беларускую мову лягчэй за ўсё. Між іншым, хіба мы абыдземся і без рускай мовы? Я не ўяўляю, як можна не ведаць твораў Л.Талстога, Ф.Дастаеўскага, А.Чэхава, М.Шолахава.

— Вас часта можна сустрэць у самых аддаленых вёсках раёна. Чым "дыхаюць" людзі ў гэты няпросты час?

— "Дыхаць", як вы кажаце, цяпер цяжкавата. І ўсё ж жыццё не спыніш, не ўціснеш у рамкі дырэктыў. Вёска гадуе дзяцей, вырошчвае хлеб, корміць нас з вамі. І знаходзіць час на песні, на адпачынак. Ужо сорак гадоў славіцца ў рэспубліцы Морацкі народны хор. Самабытны, таленавіты калектыў. У яго рэпертуары ў асноўным беларускія народныя песні, тыя, што спявалі нашы дзяды і прадзеды.

Людзей з Морачы вы пазнаеце і ў Мінску, бо яны носяць самабытнае адзенне, гавораць на такім дыялекце, які ўласцівы толькі гэтым мясцінам. Народ тут разважлівы. Грунтоўна абмяркоўвае кожную падзею, не спяшаецца прымаць рашэнне. Паўстала праблема з гаручым — узяліся за конегадоўлю. Старыя людзі падказалі маладзейшым арганізаваць забыты промысел — збор лекавых траў, прыгатаванне духмянага чаю, які купляюць у гарадах з ахвотаю. Знайшліся майстры пляцення цудоўных кошыкаў. І сэнс слова "талака" тут не згінуў. Разам марачанцы ладзяць народныя святы, разам будуюцца, разам пераадольваюць гора...

А вазьміце музычныя ансамблі "Гарэзлівыя гармонікі" з племзавода "Чырвоная зорка", "Бацькаўшчына" з райцэнтра. Колькі тут таленавітых людзей, якія беражліва захоўваюць культурную спадчыну — песні, прыпеўкі, інтэрмедыі, жарты, абразкі. Мне здаецца, што мастацкія калектывы "Вячоркі", пра якія столькі пішуць і паказваюць па тэлебачанні, трохі "нагналі аскому". Трэба ісці далей, шляхам абнаўлення рэпертуару. Прасніцы, даёнкі, калаўроты... Усё гэта цікава. Але ж нельга ў гэтым "замыкацца".

У той жа вёсцы Морач пачынае "выходзіць у людзі" маладзёжны ансамбль "Марачаначка". З цікавым рэпертуарам, са своеасаблівым почыркам. Надзвычай важна "падключаць" да мацнейшых калектываў свежыя сілы. Бо сёння маральныя прынцыпы моладзі вельмі прымітыўныя. Многія бачаць сэнс свайго жыцця ў тым, каб лёгка зарабіць вялікія грошы або "сядзець у бацькоў на шыі".

— Неаднойчы наведваў ваш гісторыка-этнаграфічны музей. Кожны раз дзівішся, колькі там цікавых экспанатаў, зробленых рукамі народных умельцаў.

— Так, у музеі ёсць спецыяльная зала, дзе дэманструюць свае работы нашы мясцовыя мастакі, а таксама разьбяры па дрэву, вышывальшчыцы, ткачыхі.

Лічу, што гэта вельмі патрэбная справа. Таленавітых людзей у раёне шмат і мы хочам, каб пра іх ведалі, каб іх вырабы радавалі наведвальнікаў музея. Дарэчы, у многіх вёсках займаюцца бондарствам, робяць прыгожыя вазкі, сані... Хаця і тут трэба глядзець цвяроза: магчыма, некаторыя вырабы народных промыслаў лепш і зручней выпускаць на прадпрыемствах мясцовай прамысловасці.

— Аляксандр Мікалаевіч, ведаю, што вы, чалавек заняты, здолелі даць "зялёнае святло" паэтычнаму зборніку членаў літаратурнага аб'яднання пры раённай газеце. Назва ў кніжкі прыгожая, аптымістычная: "Верыцца ў лепшае, хочацца марыць".

— Ну вось, гэта таксама маленькі штрышок да адраджэння роднай мовы. Нашы мясцовыя паэты пішуць у асноўным па-беларуску. Мы ўключылі ў зборнік лепшае з таго, што напісалі педагогі А.Курыльчык, У.Дзікевіч, журналіст І.Абабурка...

— Ёсць у зборніку і нізка вашых вершаў.

— Да паэзіі я змалку неравнадушны. Можа, ад таго, што вырас у вёсцы, дзе побач цудоўныя лясы, дзе галава кружыцца вясною ад птушыных песень, ад паху чаромхі...

Канстанцін ПРЫЁМКА.

■ Резонанс

ЕДУТ В ГОРОД СТАРИКИ

В № 43 «Мінскай праўды» за этот год на видном месте /чтобы всем бросалось в глаза/ напечатана заметка под заголовком «Дорогие прогулки». Подпись под ней — **/Наш корр./**. Сколько же неуважения к моему поколению вложил ваш корреспондент в газетные строки!

А ведь именно оно, это поколение, создало все богатство, которое так умело разрушено прихватизацией. Спустя 50 лет, без всякой войны, уничтожено то, что фашисты не смогли погубить за четыре года оккупации. Нас сделали нищими, превратив в ничто накопленные нами крохи для достойного ухода в мир иной.

Однако и этого оказалось мало. Теперь нас обвиняют в том, что нарушаем нормальное функционирование автотранспорта. Мол, ездят пенсионеры на автобусах, когда надо и когда не надо, — бесплатно ведь.

Не там ищите причину, дорогие! Мы свой долг выполнили честно! Я вот думаю: не из-за печатания ли подобных статей отчасти нам в поезде, автобусе, просто на улице сейчас говорят: "Дядя, сними свои железки. А то я сниму. Если бы не вы, мы бы теперь пили баварское пиво".

Не задумываются такие люди над тем, что если бы не солдаты Великой Отечественной, они скорее всего вообще не появились бы на свет.

Советую автору заметки «Дорогие прогулки» побывать в селе, где нет магазина, и почувствовать, как добывают «хлеб насущный» те, кого государство бросило на произвол судьбы. А больница, аптека? Тогда он узнал бы, отчего едут в город старики.

Интересно, а на кого станут ссылаться при всяких государственных неполадках когда нас не будет? Ждать этого осталось недолго. Скажем, в той организации, где я работал, 30-летие Победы отмечали почти 150 человек, а 49-летие — всего 12.

В.МИХАСЕНКО,
участник Великой Отечественной войны, инвалид II группы, ветеран труда.
г.Вилейка.

■ СПОРТ

РАЗРЫЎ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА

Яшчэ некалькі тураў назад у чэмпіянаце Рэспублікі Беларусь па футболу мінскія каманды "Дынама" і "Дынама-93" мелі аднолькавыя шанцы на званне чэмпіёна. Цяпер, здаецца, інтрыга паступова губляе сваю сілу. Калі перад 25-м турам чэмпіён меў перавагу над сваімі сапернікамі ў два ачкі, то пасля таго як "Дынама-93" згуляла ўнічыю з "Маладзечна" — 1:1, разрыў павялічыўся да трох ачкоў. Лідэр у Мінску нанёс паражэнне рэчыцкай "Ведрычы" з буйным вынікам — 4:0.

У Магілёве "Днепр", які прэтэндуе на "бронзу", прымаў салігорскую каманду "Шахцёр". Госці паднеслі сюрпрыз, выйграўшы з лікам 2:0.

А вось вынікі астатніх матчаў: "Шыннік" /Бабруйск/ — "Тарпеда" /Магілёў/ — 3:2, "Дынама" /Брэст/ — "Тарпеда" /Мінск/ — 3:0, "Фандок" /Бабруйск/ — "Гомсельмаш" — 1:0, "Нёман" /Гродна/ — "Лакаматыў" /Віцебск/ — 2:1.

Матч паміж віцебскім КІМам і старадарожскім "Будаўніком" перанесены.

Гульні наступнага тура пройдуць 29 мая.

ЗБОРНЫЯ РЫХТУЮЦЦА

Адразу пасля заканчэння гульняў 25-га тура чэмпіянату Беларусі трэнеры нацыянальнай і алімпійскай зборных рэспублікі сабралі футбалістаў для падрыхтоўкі да таварыскіх матчаў з камандамі Украіны.

Міхаіл Вяргеенка запрасіў на трэніровачны збор не толькі ігракоў, якія выступаюць у чэмпіянаце Беларусі, але і некалькіх легіянераў, якія гуляюць у замежных клубах. Гэта Генадзь Лясун, Андрэй Зыгмантовіч, Сяргей Герасімец і Аляксандр Мятліцкі. Мінскае "Дынама" прадстаўляюць у зборнай сем футбалістаў, а "Дынама-93" — тры. Па аднаму футбалісту дэлегавалі гродзенскі "Нёман", бабруйскі "Фандок", "Гомсельмаш" і віцебскі КІМ.

Галоўны трэнер алімпійскай зборнай Іван Савосцікаў запрасіў для падрыхтоўкі да матча футбалістаў з дзевяці клубаў. Найбольшае прадстаўніцтва маюць "Дынама-93", мінскае "Тарпеда", магілёўскі "Днепр" і "Маладзечна". З футбольнага клуба "Маладзечна", напрыклад, у каманду ўключаны Раман Лявіцкі, Сяргей Федаровіч і Дзмітрый Акуліч.

Таварыскі матч нацыянальных зборных адбудзецца ў Кіеве 25 мая, а алімпійцы згуляюць у Мінску 24 мая.

ПА ПРАГРАМЕ СТУДЭНЦКІХ

У басейне Беларускай акадэміі фізічнага выхавання і спорту праведзены спаборніцтвы па плаванню ў праграме студэнцкіх гульняў Беларусі, прысвечаных 50-годдзю вызвалення рэспублікі ад фашысцкіх захопнікаў.

Гаспадары басейна занялі першае месца, значна апярэдзіўшы прызёраў — каманды Гомельскага і Беларускага універсітэтаў.

У асабістым заліку найбольш паспяхова выступілі алімпійская чэмпіёнка Алена Рудкоўская, майстар спорту міжнароднага класа Дзмітрый Харук і студэнтка акадэміі Алена Мінцюк. Яны сталі пераможцамі на ўсіх дыстанцыях у сваіх відах плавання.

"ЦІВАЛІ" — ЧЭМПІЁН

Выйграўшы ў наваполацкага "Хіміка", мінская каманда "Цівалі" датэрмінова заваявала званне чэмпіёна Беларусі па хакею.

Сярэбраныя ўзнагароды дасталіся гродзенскаму "Нёману", а бронзавыя — "Хіміку".

Мінскія каманды "Тарпеда" і "Юнацтва" не змаглі стаць канкурэнтамі лідэраў і занялі месцы ў канцы турнірнай табліцы.

/Наш кар./.

■ Па старонках мясцовага друку

ЧЫЙ ДВОР ЛЕПШЫ?

Пад такой назвай **салігорская газета "Шахцёр"** надрукавала артыкул журналісткі Ларысы Дзенісюк, у якім абагульнены вопыт работы Старобінскага пасялковага Савета па добраўпарадкаванню дамоў, прысядзібных участкаў. Кожны месяц падводзяцца вынікі. У гонар пераможцаў наладжваюцца канцэрты мастацкай самадзейнасці. Гаспадарам такога дома ўручаецца падзячны ліст. На вечары запрашаюць вучняў мясцовай школы, каб было ад каго прыняць эстафету добрых спраў.

Нядаўна гасцей сустракала пенсіянерка-хірург Н.А.Суслава. Не аднаму чалавеку яна вярнула жыццё. Выгадавала добрага сына-мастака. Старшакласнікі былі ў захапленні ад убачанага: падвясная столь дзівоснай прыгажосці, удала ўпісаны ў інтэр"ер малюнкі, скульптуры. Вабіла і летняя кухня.

Прызнаны пераможцам і разны дом Я.М.Арэшкі. Дарэчы, ён быў на тэлеэкране Беларускага тэлебачання, калі паказвалі "Старобінскія вячоркі". Гаспадар дома прадэманстраваў сваё майстэрства разьбы па дрэву. Арганізатар святаў лепшага двара — дырэктар Старобінскага Дома культуры Зінаіда Іванаўна Гразоўская.

НА ПЕНСІЮ — З ПЕСНЯМІ

Урачыста і запамінальна праводзілі на пенсію хлебаробаў у калгасе імя Дзяржынскага Слуцкага раёна. У гэты дзень у мясцовы Дом культуры запрасілі родных, сяброў, таварышаў па працы вінаўнікаў урачыстасці. Провады, як сказана на старонках **газеты "Слуцкі край"**, праходзілі па ўзору праграмы "Ад усёй душы". Пенсіянераў запрасілі на сцэну, расказалі аб іх жыццёвым і працоўным шляху. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці выканалі песні па заяўках. Дарыў сваё майстэрства заўтрашнім пенсіянерам славуты фальклорны калектыў "Ячаўскія вячоркі" з суседняга калгаса імя Кірава. З выхадам на заслужаны адпачынак ветэранаў працы павіншавалі старшыні: сельскага Савета — Г.Я.Шахновіч і калгаса — А.А.Лявончык.

Толькі ў гэты дзень на пенсію з песнямі праводзілі больш за 50 хлебаробаў.

ДЗІЦЯЧЫ КАМЕРНЫ ТЭАТР

Салігорскі Цэнтр дзіцячай творчасці — адзін з лепшых у рэспубліцы. Вось і нядаўна тут адбылася прэзентацыя дзіцячага камернага тэатра "Вітамін-Т". Гэта, як адзначае **газета "Калійшчык Салігорска"**, адзінае ў рэспубліцы ва ўстановах такога тыпу спецыяльна абсталяванае памяшканне з тэатральным асвятленнем, глядацкай залай і сцэнай. 14 мільёнаў рублёў выдаткаваў на яго рэканструкцыю аддзел адукацыі гарвыканкома.

На прэзентацыю тэатра прыехалі госці з Мінска, Віцебска, Слуцка, Вілейкі, Любанскага раёна, а таксама з г.Калінінграда Маскоўскай вобласці.

Навасёлы атрымалі шмат падарункаў. Мільёны рублёў, якія пералічылі камернаму фірма "Далар" /дырэктар Н.Егарэнкаў/, санітарна-аздараўленчы комплекс "Зялёны бор", будуць выкарыстаны на набыццё абсталявання для тэатра.

Сёлета са спектаклямі на салігорскай сцэне выказалі жаданне выступіць дзіцячыя камерныя тэатры СШ № 197 г.Мінска, г. Калінінграда, а таксама з Амстэрдама /Галандыя/.

ГОД АХОВЫ ПРЫРОДЫ

У Крупскім раёне створаны камітэт па правядзенню Года аховы прыроды. Яго ўзначаліў першы намеснік старшыні райвыканкома, начальнік упраўлення аграпрамысловага комплексу М.М.Гаеўскі. У састаў гэтага камітэта ўвайшлі таксама начальнік раённай інспекцыі па экалогіі У.І.Карэцкі, загадчык аддзела райвыканкома па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню П.П.Пасека, старшыня Кастрычніцкага сельскага Савета дэпутатаў А.І.Емяльянаў, дырэктар лясгаса В.М.Змушко і інш.

Першым крокам дзейнасці камітэта прысвечана ў **райгазеце "Ленінскім курсам"** экалагічная старонка "Заранiца".

І МАЛІТВАЙ, І ГРАШОВЫМІ СРОДКАМІ

Летась, як сведчыць **нясвіжская раённая газета "Чырвоны сцяг"**, настаяцель Нясвіжскай царквы Дзімітрый Пятровіч Хмель ад імя праваслаўных прынёс у раённае праўленне таварыства інвалідаў 10 тысяч рублёў для аказання дапамогі нямоглым.

І сёлета бацюшка ахвяраваў такім людзям 100 тысяч рублёў. Такая ж сума грошай ад царквы перададзена раённаму таварыству Чырвонага Крыжа.

Удзельнік і інвалід вайны, айцец Дзімітрый добра ведае людское гора, таму і імкнецца малітвай і грашовымі сродкамі аблегчыць жыццё састарэлых і бедных.

НЕЗВЫЧАЙНУЮ акцыю правялі на плошчы Незалежнасці Мінска Фонд рэальных дзеянняў супраць пагрозы распаўсюджвання СНІДу ў Беларусі і інстытут грамадскіх сувязей "PUBLIC RELATIONS". Прахожым прапаноўваліся бясплатна літаратура, якая тлумачыць, як засцерагчы сябе ад СНІДу, і невялікі камплект інтымных мужчынскіх рэчаў, якія таксама засцерагаюць ад захворвання чумой XX стагоддзя.

Ініцыятары гэтай акцыі ставілі мэтай прыцягнуць увагу грамадскасці да растучай колькасці захворванняў у Беларусі і неабходнасці актывізацыі прафілактыкі.

Прахожыя ўсіх узростаў ахвотна бралі прапанаваемую літаратуру і тым больш інтымныя рэчы, якія засцерагаюць ад заражэння СНІДам, — маўляў, запас бяды не чыніць, а пры сённяшніх шалёных цэнах такі "дэфіцыт" можна памяняць з выгадай.

Яўген ПЯСЕЦКІ /фота аўтара/.

■ Наши консультации

Для тех, кто ухаживает за больным ребенком

Согласно Закону Республики Беларусь «О государственных пособиях семьям, воспитывающим детей», с 1 января 1993 года пособие по уходу за больным ребенком, которому не исполнилось 14 лет, выдается за период, в течение которого ребенок нуждается в уходе, но не более чем за 14 календарных дней, в размере 100% заработка независимо от непрерывного трудового стажа.

При стационарном лечении ребенка в возрасте до 14 лет, нуждающегося по заключению врачей в дополнительном уходе, матери или отцу либо другому работающему родственнику, фактически осуществляющему уход за ребенком, предоставляется возможность находиться с ним в лечебном учреждении с выплатой пособия по уходу за ребенком в размере 100% заработка за весь период нахождения с ребенком в стационаре.

Справка или больничный лист?

Пособие по временной нетрудоспособности при бытовой травме, как известно, выдается начиная с шестого дня нетрудоспособности. С этого же времени выписывается и больничный лист.

Однако, если травма явилась результатом анатомического дефекта пострадавшего (в том числе и ампутации какого-либо органа) либо получена при стихийном бедствии (наводнение, ураган, пожар и т.д.), больничные листки выдаются и оплачиваются не с шестого дня, а начиная с первого дня за весь период нетрудоспособности.

Хатні экран

24 мая, аўторак

Беларускае тэлебачанне

16.30. "Руіны страляюць..." 2-я серыя.
17.30. Навіны.
17.40. "Дняпроўская вясна-94". Шахматны фестываль.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Дабрачынная акцыя творчага аб'яднання "Крок" і Беларускага рэспубліканскага таварыства "Дзеці ў бядзе".
20.20. Зачытайце маё пісьмо...
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Працяг дабрачыннай акцыі.
23.45. Надвор'е.
23.55. НІКа.
0.10. Футбол. Таварыскі матч. Алімпійская зборная Беларусі — алімпійская зборная Украіны. 2-гі тайм.

Канал "Астанкіна"

16.10. Рок-урок.
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Планета.
17.35. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.35. Надвор'е.
17.50. "Раскол". 7-я серыя.
18.45. З першых рук.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Бамонд.
21.00. Канцэрт, прысвечаны Дню славянскага пісьменства і культуры.
22.30. Вестуны.
23.30. Акадэмія.

Канал "Расія"

15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
16.05. Тэлегазета.
16.10. Прыгоды ваўчара.
16.30. Новая лінія.
17.15. Здарова жывеш.
17.30. Гаспадар.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. Кар'ера.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Ніхто не забыты.
19.40. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.30. Фільм-прэм'ер.
20.45. Майстры. Ігар Майсееў.
21.50. Я — лідэр.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "Бет Дэвіс". Д/ф

25 мая, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Мультфільмы.
9.00. ТБ — школе. Мастацкі музей Беларусі.
9.30. Аэробіка.
10.05. Песню бярыце з сабою. Ч.2-я.
11.25. Футбол. Таварыскі матч. Алімпійская зборная Беларусі — Алімпійская зборная Украіны. 2-гі тайм.
13.30. Навіны.
13.40. "Два клёны".
14.20. Відзьма-нявідзьма.
15.20. "Руіны страляюць..." 3-я і 4-я серыі.
17.30. Навіны.
17.40. Кубак Беларусі па культурызму.
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Футбол. Таварыскі матч. Зборная Украіны — зборная Беларусі.
20.50. Кантакт.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. "Карамболь". Ток-шоу з удзелам Г.Вашчанкі.
22.25. Стоп-кадр.
22.40. Надвор'е.
22.50. "Дзесяць хвілін плюс стагоддзе". Перадача 4-я.
23.00. "Патоп". 1-я серыя.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.55. Навіны.
8.20. Доміспалька.
8.35. "Сабака, які ўмеў спяваць". 1-я серыя.
9.40. Клуб падарожнікаў.
10.30. Джэм.
11.20. 22.45. Прэс-экспрэс.
11.30. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
14.25. Прадпрымальнік.
15.20. "Прыгоды Тома Соера" (Японія).
15.50. Джэм.
16.20. "Лятаючы дом".
16.50. Загадка СБ.
17.25. Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. "Раскол". 8-я серыя.
18.55. Чалавек не з тусоўкі. Аўтарская праграма Э.Разанава.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Вагон 03.
20.55. У пошуках страчанага.
21.35. "Анастасія — загадка Ганны" (ЗША). 1-я серыя.
23.05. Жыццяпіс.
23.35. Музычная праграма.

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.00. Час дзелавых людзей.
7.30. Добрай раніцы.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. Ранішні канцэрт.
8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. М-трэст.
16.20. Новая лінія. "Далёкі Усход".
17.05. Іванаўскі кумір.
17.20. "Жанчыны свету" (ЗША).
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Рубяжы.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Рэпарцёр.
20.45. Шостае пачуццё.
21.20. На палітычным Алімпе.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "З каханымі не разлучайцеся". Маст.фільм.

8 КАНАЛ

24 мая, вторник

18.00 Многосерийный фильм "Карусель".
18.25 Музыкальная программа.
19.00 Телесериал "Лабиринт правосудия". "Исключительное опекунство".
19.50 Студия "ИНТЭКС". Новости.
20.00 Мультсериал "Вольтрон".
20.30 Телесериал "Морена Клара". 12-я серия.
21.20 Журнал путешествий: "Антильские острова".
21.45 Приключения... детективы... Художественный фильм "Ни живой, ни мертвый".

25 мая, среда

18.00 Многосерийный фильм "Карусель".
18.20 Музыкальная программа.
18.50 Журфак БГУ представляет...
19.00 Полицейский сериал "Хилл Стрит Блюз". "Дева Мария и индюк".
19.50 СОЛТЭК. Новости.
20.00 Мультсериал "Вольтрон".
20.30 Телесериал "Морена Клара". 13-я серия.
21.20 Домашний врач.
21.45 Классика кинематографа. Художественный фильм "Горбун".

Калектыў упраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва аблвыканкома выказвае глыбокае спачуванне эксперту абласной дзяржаўнай экспертызы ўмоў працы Ірыне Сяргееўне Сідарэнка ў сувязі з напаткаўшым яе цяжкім горам — смерцю БАЦЬКІ.

Наш адрас:
220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна—эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03,68-26-48,
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88, Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК – Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе. "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 17763. Індэкс 63923. Зак №53.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12